

**Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta**

Studijní program: Ekologická a evoluční biologie

Eliška Beschornerová

Incestní chování mezi rodiči a potomky a jeho důsledky
Parent- children incest behaviour and its' consequences

Bakalářská práce

Školitel: Mgr. Lucie Kuncová
Konzultant: doc. Mgr. Jan Havlíček, Ph.D.

Praha, 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 21.7. 2022

Podpis

Poděkování:

Ráda bych poděkovala své školitelce Mgr. Lucii Kuncové, které mě vždy navedla správným směrem a projevila vstřícnost, nekonečnou trpělivost a ochotu při vedení mé bakalářské práce, a bez které by má práce zcela jistě nevznikla. Mé díky patří i celé mé rodině, díky které můžu studovat co mě baví, a která mě vždy ve všem podpoří.

Abstrakt

Předložená práce poskytuje přehled studií zabývajících se incestním chováním mezi rodiči a jejich potomky. První část práce se zabývá vymezení incestního chování – tj. kterých jedinců a jakého chování se týká, dále prevalencí incestních vztahů mezi otcem a dcerou a také mezi matkou a synem. Dále jsou zmíněny faktory výskytu incestu, jak celkové charakteristiky rodin, kde k incestním vztahům dochází, tak individuální charakteristiky incestního otce a incestní matky. Na základě faktorů jsou následně popsány základními typy incestních vztahů – funkční typ, náhodný nebo neorganizovaný typ, patologický incest, incest skrz fixaci objektu a incest psychopatický. Práce se také věnuje následkům incestního chování, které lze dělit do tří skupin: vztahová nerovnováha, zvýšené riziko mezigeneračního incestu a traumatické neurózy. Závěr práce popisuje psychologický mechanismus zabraňující incestu, tzv. Westermarckův efekt.

Klíčová slova: incest, prevalence incestního chování, Westermarckův efekt, typy incestu, incest otec – dcera, incest matka – syn, následky incestu, sexuální zneužívání

Abstract

This bachelor thesis reviews studies investigating incestuous behaviour between parents and their offspring. The first part of the thesis deals with the definition of incestuous behaviour - i.e., which individuals and what behaviour is involved- and the prevalence of incestuous relationships between father and daughter and between mother and son. Next, the factors of incest prevalence are discussed, including the overall characteristics of families where incestuous relationships occur and the individual characteristics of the incestuous father and mother. Subsequently, based on the presented factors, the basic types of incestuous relationships are described - functional type, accidental or disorganized type, pathological incest, incest through object fixation, and psychopathic incest. The paper also discusses the consequences of incestuous behaviour, which could be divided into three groups: relational imbalance, increased risk of intergenerational incest, and traumatic neurosis. Finally, the thesis concludes by describing the psychological mechanism that prevents incest behaviour, the so-called Westermarck effect.

Keywords: incest, prevalence of incestuous behaviour, Westermarck effect, types of incest, father-daughter incest, mother-son incest, consequences of incest, sexual abuse

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Definice incestu.....	2
2.1	Vymezení příbuzenství.....	3
2.2	Vymezení incestního chování.....	4
3	Prevalence incestního chování.....	5
3.1	Prevalence incestu mezi otcem a dcerou.....	8
3.2	Prevalence incestu mezi matkou a synem.....	9
4	Faktory výskytu incestu.....	10
4.1	Incestní otec.....	12
4.2	Incestní matka.....	13
4.3	Základní typy incestu.....	14
4.3.1	Funkční typ.....	14
4.3.2	Náhodný nebo neorganizovaný incest.....	14
4.3.3	Patologický incest.....	15
4.3.4	Incest skrze fixaci objektu.....	15
4.3.5	Incest psychopatický.....	15
5	Následky incestního chování.....	16
5.1	Vztahová nerovnováha.....	18
5.2	Zvýšené riziko mezigeneračního incestu.....	19
5.3	Traumatické neurózy.....	19
5.3.1	Deprese jako následek incestního vztahu.....	19
5.3.2	Poruchy příjmu potravy.....	20
5.3.3	Hraniční porucha osobnosti.....	20
5.3.4	Posttraumatická stresová porucha.....	21
5.3.5	Zvýšená míra agrese jako následek incestního vztahu.....	21
5.4	Dopad otcovského incestu na dceru.....	23
5.5	Vyrovnání se s následky incestu.....	23
6	Vyhýbání se incestu.....	23
7	Závěr.....	27
8	Seznam použité literatury.....	29

1 Úvod

Incestnímu chování se v posledním století věnovala řada studií napříč různými obory. Obecně je společností vnímáno za nepřijatelné. Jedním z důvodů může být riziko příbuzenského křížení, které má dopad na biologickou zdatnost jedince a zdraví jeho potomků. Většina studií se shoduje, že se incestní chování u člověka vyskytuje spíše zřídka. Zároveň však záleží, z pohledu jaké společnosti, je na incest nahlíženo, neboť incestní chování může být značně kulturně variabilní. Obecně se předpokládá, že důvodem nízkého výskytu incestu mohou být společenské a právní normy, které incest postihují nebo psychologický mechanismus, který lidem v incestním chování podvědomě zabraňuje. Prevalenční studie naznačují, že řada případů zůstane skryta kvůli citlivé povaze incestu, ale také, že se odehrává v rámci rodiny, která představuje uzavřenou skupinu zachovávající si svou integritu.

Cílem této bakalářské práce je kritické zhodnocení studií zabývajících se incestním chováním mezi rodiči a jejich potomky. Téma incestu je značně rozsáhlé, proto se práce zaměřuje na incestní chování pouze u člověka, konkrétně mezi otcem a dcerou a dále mezi matkou a synem. Vzhledem k multioborovosti tématu, bude v práci řešena zejména prevalence výskytu incestu pro různé země, faktory výskytu incestu, následky incestního chování a psychologický mechanismus zabraňující incestnímu chování u člověka.

První kapitola práce je věnována definici incestu, která je značně složitá. Složitost spočívá zejména v mezikulturní variabilitě, která se týká činností, které jsou označovány jako incestní a osob, které jsou označovány za příbuzné. Dále je v práci řešena frekvence výskytu incestního chování mezi otcem – dcerou a matkou – synem společně s charakterem incestního chování. K incestnímu chování dochází častěji v rodinách se specifickými charakteristikami. Proto jsou v práci řešeny faktory, které přispívají vzniku incestu v rodinách, a které se mohou týkat celé rodiny, případně jen jednoho z rodičů. Na základě faktorů je následně představeno pět základních typů incestu. Incest často přináší zvýšený stres minimálně na straně jednoho ze zúčastněných. Proto se předposlední kapitola práce věnuje následkům incestního vztahu, do kterých patří fyzické, ale hlavně psychické dopady incestní zkušenosti pro obě, včetně zmínění vhodné terapie spojené s léčbou psychologických následků. Poslední kapitola bakalářské práce je věnována Westermarckově efektu – psychologickému mechanismu zabraňujícímu incestnímu chování a jeho empirické podpoře.

2 Definice incestu

Incest je nejčastěji chápán jako sexuální chování mezi příbuznými jedinci. Samotná definice incestu je však značně složitější. Jednou z možností charakterizování incestního chování je odvození definice incestu na základě právních norem. Ty se však mezi jednotlivými státy liší, a proto celou problematiku příliš nezjednodušují.

Např. v českém zákoníku se pojem incest přímo nevyskytuje. Jeho význam je nahrazen pojmem Soulož mezi příbuznými, dle § 188 zákona č. 40/2009 Sb. Na základě zmíněného ustanovení lze incest chápat jako trestný čin, kterého se dopouští jedinec vykonávající soulož s příbuznými v pokolení přímém nebo se sourozencem (§ 188; zákon č. 40/2009 Sb.). Podle definice příbuzenství se tak v České republice nepovažuje za incestní vztah mezi bratrancem a sestřenicí, neboť se nejedná o příbuzné v pokolení přímém. Na druhé straně, většina států v USA do zákazu sexu mezi příbuznými zahrnuje i sestřenice a bratrance – jako příklad lze uvést Arkansas, Arizonu a Indianu (Kuper, 2002). Nutno dodat, příbuzenská vazba není vázána pouze genetickým příbuzenstvím, ale může vzniknout také osvojením (§ 771; zákon č.89/2012 Sb.).

Vznik zákona o souloži mezi příbuznými je založena na zkušenosti, že potomstvo z blízké příbuznosti bývá ohroženo degenerací (Trestní Zákoník, 2012). Z toho důvodu je soulož jedinou trestním zákonem postihující formou a jiná forma sexuálního uspokojení – styk orální či anální, není v právní definici zahrnuta (Hostková, 2012). Rozdíl v definici lze tedy hledat i v povaze incestního chování. V určitých zemích je za incest označován např. sňatek, nikoli předchozí sexuální zkušenost jedinců. Jako příklad lze uvést Rhode Island, kde jsou zakázány sňatky mezi vlastními i nevlastními příbuznými, avšak sexuální styk trestný není (§ 15-1-2; Rhode Island General Laws)

Incest je do jisté míry právně spojen též s pohlavním zneužitím, dle § 187 zákona č. 40/2000 Sb., kterého se dopouští dospělý jedinec sexuální aktivitou s dítětem mladším 15 let (§ 187; zákon č. 40/2009 Sb.). V tomto případě pak nezahrnuje výhradně soulož, ale jakékoliv sexuální chování.

Rozlišné definice incestu dle právních norem v různých zemích naznačují, že se definice incestu může značně kulturně lišit, a to zejména podle toho, které jedince daná kultura považuje za příbuzné, a jaké chování je jako incestní označeno (Lester, 1972). V následujících podkapitolách budou ve stručnosti představeny možné pojetí příbuzenství a kulturní rozdíly v chápání incestního chování.

2.1 Vymezení příbuzenství

Ačkoliv se definice incestu shodují na tom, že incest označuje určité chování mezi příbuznými, kdo je považován za příbuzné jedince se může lišit. V západní kultuře jsou považováni za příbuzné hlavně jedinci v tzv. přímé neboli pokrevní a nepřímé linii (afinní) – přiřazení a přivdání příbuzní (Lester, 1972). Někteří autoři incest mezi přímými a nepřímými příbuznými rozlišují, přičemž za incest považují jen chování mezi přímými příbuznými a ten mezi nepřímými příbuznými (např. mezi matka a nevlastním synem nebo mezi otcem a nevlastní dcerou) označují jako pseudoincest (Hanušová, 2006).

Příbuzenské vztahy se mohou odvozovat také z matčiny (matrilinie) nebo otcovi strany (patrilinie), přičemž v některých kulturách jsou za příbuzné považováni pouze jedinci v jedné z linií. Na základě přidělení příbuzenství se pak dané společnosti označují jako matrilineární nebo patrilineární (Goody, 1956). Za incest je následně považováno pouze chování, které se odehrává mezi jedinci dané příbuzenské linie. Příkladem patrilineární kultury může být např. kultura ve starověké Číně, kde nebylo povoleno uzavírat sňatky mezi bratranci a sestřenicemi, které měli stejné příjmení – tj. s dětmi bratra mého otce, oproti tomu sňatky bratrance a sestřenice, kteří neměli společné příjmení nijak regulované nebyli (Yao, 2011). V etnických skupinách v Tibetu jsou příbuzenské vztahy zakládány také na patrilineárním příbuzenství, ale situace se značně mění v závislosti na dané lokalitě. Lidé v těchto etnických skupinách věří, že se z otcova spermatu tvoří mícha, kosti a mozek, kdežto z matčiny krve se tvoří orgány a maso. Obvykle jsou zde proto zakázány sňatky v patrilineárním příbuzenství v sedmi po sobě následujících generací a v matrilineárním v pěti či sedmi po sobě následujících generacích (Buffetrille & Paris', 2004). Jako příklad čistě matrilineárního společenství lze uvést kmen Mosů z Číny (Oppitz & Hsu, 2001). Ačkoli tento kmen bývá nazýván jako „kmen bez otce“, není tomu tak. V kmeni Mosů dochází pouze k sexuálním „návštěvám“, které mohou být nenápadné, zřejmé nebo v případě elity o korezidenci. Roli otců zde přebírá strýc z matčiny strany a skutečný otec – biologický, je v tomto systému považován za cizince a není zde důležitý. Z toho důvodu zde může dojít k sexuálnímu vztahu mezi otcem a dcerou, aniž by takové chování bylo bráno za incest (Oppitz & Hsu, 2001).

Další dělení může být na tzv. blízké nebo vzdálené příbuzné (Paul, 2010). Za blízké příbuzné jsou bráni především členové nukleární rodiny (rodiče a jejich děti), přičemž vzdálené příbuzenstvo zahrnuje zbylé členy jako tety, strýce, prarodiče, sestřenice, bratrance. Za kulturu,

kteřá pojímá do příbuzenství i vzdálené příbuzné může být brána Muyauská kultura obyvatelů ostrova Muya, známém taky jako ostrov Woodlark, ležící u Papui – Nové Guiney, u které jsou sňatky mezi sestřenicemi a bratranci, stejně tak jako sexuálních chování vyskytující se mezi nimi zcela nemyslitelné (Damon, 2021). U většiny Madagaskarských národů, existuje zjevný protiklad mezi normami, týkajícími se sexuálních vztahů a manželství. Zatímco sexuální vztahy mezi příbuznými jsou silně zakázány, uzavírání manželství mezi příbuznými jsou ve většině případů preferována (Huntington, 1978). Jako vysvětlení uvádí Huntington (1978) konflikt mezi morální a taktickou – ekonomickou výhodou manželství. Pro odstranění morální bariéry tak u těchto kmenů dochází k řadě obřadů. Jako příklad lze uvést etnickou skupinu Baraů, kde jsou sňatky mezi bratranci a sestřenicemi možné až po vykonání obřadu tandra, tedy obřadu, který odstraňuje bariéru zabraňující příbuzenskému sňatku. Také se zde liší, zda se jedná o sňatek potomků dvou bratrů, nebo bratra a sestry, přičemž sňatek dětí bratra a sestry je brán jako méně incestní (Huntington, 1978).

Pro zjednodušení tématu se budu v rámci práce zabývat incestním chováním v rámci nukleární rodiny, tak jak je chápána v západní společnosti, tedy incestem mezi otcem a dcerou a incestem mezi matkou a synem. Za příbuzné budou v práci označovány i nevlastní rodiče a děti.

2.2 Vymezení incestního chování

Kulturní zvyklosti se od sebe vzájemně liší, proto, co může být bráno jako incestní chování v západní společnosti, nemusí být stejně bráno ve společnosti jiné. Například v Malajsii existuje lovecko-sběračská komunita Semaq Beri, v jejímž životě hraje velkou roli čich a tělesná vůně člověka. Pro příslušníky kmene je snadné pojmenovat jednotlivé vůně podobně, jako pro západní společnost pojmenovat barvy. Semaq Beri věří, že lidé mají svůj osobní pach vrozený a snaží se upravovat svůj osobní prostor tak, aby nedocházelo k nevhodnému mísení tělesných vůní. V komunitě je proto zakázáno, aby bratr a sestra seděli příliš blízko jeden k druhému, jelikož by docházelo k mísení jejich pachů. Takové chování, které z pohledu západní kultury nepůsobí jako sexuální, je zde bráno za incestní (Majid & Kruspe, 2018). Opačný extrém představuje kmen Sambiů z Papui Nové Guiney, u kterého dochází k ritualizovanému sexuálnímu styku mezi staršími muži kmene a dospívajícími chlapci, mezi kterými se vyskytují i příbuzní jedinci. V této kultuře je orální sex silně svázán určitými pravidly a je intenzivně regulován z hlediska rozsahu, doby trvání, významu a samotných cílů sexuálního styku. Dochází zde ke strukturovaným mužským orálním stykům, které slouží k předávání semene

starších mužů mladým chlapcům. Tento akt se odehrává i mezi příbuznými muži a není považován za incest. Předání semene zde symbolizuje jakési předání síly, které je potřeba, aby se z mladých chlapců stali silní muži (Herdt, 2019).

Výše popsané příklady naznačují, že je incestní chování vysoce kulturně závislé. V rámci své práce budu za incest označovat sexuální chování, které lze dle západní společnosti rozdělit na dvě základní formy – kontaktní a nekontaktní (Hanušová, 2006). Během kontaktní formy sexuálního chování dochází k tělesnému kontaktu mezi jedinci. Lze jej dále dělit na penetrační a nepenetrační aktivity. Při nepenetrační aktivitách nedochází ke průniku penisu nebo předmětu do genitálií. Patří mezi ně např. mazlení, dotýkání se genitálu nebo otírání genitálem. Penetrační aktivity dělíme na orální, anální, genitální (Hanušová, 2006). Méně závažnou formou je sexuální chování nekontaktní, jelikož nezanechává tak silné trauma jako kontaktní sexuální chování (Hanušová, 2006). Do nekontaktního sexuálního chování, při kterém nedochází k fyzickému kontaktu mezi jedinci lze zahrnout: verbální sexuální návrhy, sexuální exploataci dítěte, expozice genitálu, masturbace před dítětem, exhibicionismus, voyerismus (Hanušová, 2006).

3 Prevalence incestního chování

Přestože jsou sexuální aktivity mezi rodiči a jejich potomky ve většině kultur považovány za nepřipustné, občas k nim dochází. Nutno dodat, že většina případů není vedena přímo jako incest, ale spíše jako sexuální zneužívání nezletilých dětí některým z příbuzných jedinců. Dětské oddělení Americké humanitní asociace odhaduje, že sexuálně zneužíváno je minimálně 80 000 – 100 000 dětí každý rok (Herman & Hirschman, 1977). Ve většině případů je oběť pachatele zná a zhruba ve 25 % je pachatelem příbuzný dítěte (Herman & Hirschman, 1977). Vyšší procentuální zastoupení na straně obětí představují ženy (Fischer & McDonald, 1998). Odhad výskytu incestních vztahů ze zaznamenaných případů sexuálního zneužívání ve světě, se uvádí 5 až 62 % v závislosti na dané kultuře (Yildirim et al., 2014). Např. Kloppen a kolegové (2015) ve své longitudinální studii pro severské evropské země – Dánsko, Norsko, Finsko a Švédsko, uvádí prevalenci sexuálního zneužívání dítěte rodičem pouze mezi 0,2 – 1,2 %. Výsledky také naznačují značný pokles sexuálního zneužívání příbuzným či rodičem za posledních 20 let (Kloppen et al., 2015). Oproti tomu průzkum ve Francii odhalil, že se z celkového množství sexuálních zneužívání u dětí odehrávalo 3,7 % mezi příbuznými jedinci (Bajos et al., 2021). Nicméně se předpokládá, že výskyt incestního chování značně

převyšuje četnost, kterou je odhadován (Weiner, 1962). Přehled prevalence incestních vztahů pro vybrané země je uvedena v Tabulce 1.

Statistiky výskytu incestního chování mohou být podhodnocovány z několika důvodů. Prevalence incestního chování se dá z důvodu citlivosti tématu zkoumat těžce, přičemž výsledky mohou být často zkreslené. Řada případů zůstane utajena zejména z důvodu strachu oběti nebo pachatele incestu (Faller, 1984). Celbis a kol. (2020) uvádějí, že děti, které se stávají obětí sexuálního chování v rámci rodiny, se nejčastěji obávají, že se přiznáním vyčlení z kolektivu, nebo že jim tvrzení o daném chování nebude uvěřeno. Ze strany rodiny může jít o obavy ze způsobení skandálu, touhu zachránit upadající manželství, případně snahu neztratit živitele rodiny (Browning & Boatmas, 1977). Finkelhor (1986), americký sociolog, zabývající se sexuálním zneužíváním dětí se domnívá, že většina případů sexuálního zneužívání, z nichž se velká část odehrává v rámci nukleární rodiny, není nehlášena z důvodu potlačení zkušeností a vzpomínek obětí. Mezi tyto zkušenosti patří: 1) zablokované vzpomínky na dané události, které nejsou přístupné znovuprožívání, 2) zapomenuté události, které lze při správném podnětu vyvolat, 3) vzpomínky, které si respondent pamatuje, ale v dotazníku nejsou správně formulované otázky, 4) vzpomínky, které si respondent pamatuje, ale nechce je dobrovolně sdělit z důvodu citlivosti nebo jiné vědomé zatajování (Finkelhor et al., 1986). Incest zůstává utajen také z toho důvodu, že se odehrává uvnitř rodiny, která představuje uzavřenou skupinu, a dále také, že vyjádření může přinést odsouzení u zbytku společnosti (Bagley, 1969). Většina případů incestního chování je odhalena díky záznamům sexuálních deliktů vyšetřovaných mravnostní policií, výpovědí klientů psychologických či psychiatrických zařízení, případně širokospektrálního šetření prostřednictvím dotazníků, kterých je však menšina (Weiner, 1962). Za zmínku stojí také fakt, že se studie zabývající se prevalencí incestního chování týkají výhradně incestem mezi dítětem a dospělým, nikoliv vztahem mezi dvěma či více dospělými příbuznými.

Země	Způsob sběru	Počet osob N (Ž/M)	Incestně zneužití muži (%)	Incestně zneužité ženy (%)	Charakteristika incestu	Nejčastější pachatel	Zdroj
Wisconsin USA	Rozhovor	193 (156/37)	19,1	80,9	Incest s penetrací	Biologický otec/nevlastní otec	(Sirles & Franke, 1989)
Zápasní Kanada	Policejní záznamy	450	23	77	Hlazení na genitáliích Vaginální penetrace	Biologický otec/nevlastní otec	(Fischer & McDonald, 1998)
Maryland USA	Orgán sociálně právní ochrany	140	16	84	-	Biologický otec/přítel matky	(Heriot, 1996)
Kalifornie USA	rozhovor	930 žen	-	28	Masturbace, hlazení genitálií	Strýc/otec	(Russell, 1983)
Ankara Turecko	Orgán sociálně právní ochrany	216	-	-	Dotýkání se genitálií	Otec	(Koçtürk & Yüksel, 2019)
Peru	Dotazník	54 756	4,8	5,9	Dotýkání se těla	Biologický otec/nevlastní otec	(Valle et al., 2018)
Québec Kanada	Telefonní rozhovor	804 (411/393)	11,8	26,6	Dotýkání se genitálií	-	(Hébert et al., 2009)
Florida USA	Rozhovor	164	-	40	Dotýkání se genitálií	Otec/bratr	(Kenny & McEachern, 2000)
USA	Dotazník	1099	-	41,3	Dotýkání se genitálií	Bratranec	(Vogeltanz et al., 1999)
Nový Zéland	Rozhovor	3000	-	38,3	Dotýkání se genitálií	Jiný mužský příbuzný, bratr	(ANDERSON et al., 1993)
Jižní Korea	Dotazník	1672	0,35	3,4	-	Sourozenecký incest	(Kim & Kim, 2005)
USA – San Francisco	Rozhovor	930	-	4,2	Dotýkání se genitálií	Biologický otec	(Russell, 1984)
Finsko	Dotazník	3769	-	1,9	Obnažování se	Nevlastní otec	(Sariola, 1996)
Turecko	Soudní záznamy	751	1,3	7,1	Incest s penetrací	Biologický otec	(Gunduz et al., 2011)
Surinam	Dotazník	1072 (615/457)	22,3	20,8	Dotýkání se genitálií	-	(van der Kooij et al., 2019)
Irsko	Rozhovor	247	54,6	45,4	-	Biologický otec Nevlastní otec	(Carr et al., 2010)
Dánsko	Nemocniční záznamy	250	22,8	77,2	-	Nevlastní otec	(Helweg-Larsen & Larsen, 2005)

Tabulka 1: Přehled prevalence incestních vztahů pro vybrané země

3.1 Prevalence incestu mezi otcem a dcerou

Výskyt incestního vztahu mezi otcem a dcerou je procentuálně jedním z nejrozšířenějších (Sancak et al., 2021). Důležité je zmínit, že jako otec se ve většině studií uvádí i otec nevlastní (nebiologický) – přítel/manžel matky. Například Saunders (1999) s kolegy uvádí, že otec, nevlastní otec, popřípadě někdo v roli otcovské figury se dopustil 16 % všech znásilnění dětí mladších osmnácti let (Saunders et al., 1999).

Herman (1981) uvádí, že 1 % žen z přibližně 10 % všech, které uvedly sexuální zkušenost s příbuzným v dětství, měly danou sexuální zkušenost s otcem (Herman, 1981). Poněkud vyšší čísla ukazuje Maisch (1973, podle Herman & Hirschman, 1977) ve své studii soudních případů ze Spolkové republiky Německa. Uvádí, že až 90 % řešených případů incestního chování se událo mezi otcem a dcerou, popřípadě mezi nevlastním otcem a dcerou, a 5 % případů se událo mezi otcem a synem (Maisch 1973, podle Herman & Hirschman, 1977). Podobná míra prevalence incestu mezi dcerou a otcem se zdá být i ve Spojených státech amerických. Weinberg ve své studii 200 soudních případů incestu z USA v oblasti Chicaga uvádí, že 164 případů bylo zaznamenáno mezi otcem a dcerou (Weinberg 1955, podle Herman & Hirschman, 1977), což představuje více jak 82 % případů pouze otcovského incestu. K podobné míře prevalence došla i další studie zaměřena na americký vzorek populace. Ze vzorku 930 náhodně oslovených respondentek, uvedlo celkem 42 žen (4,5 %) incestní zkušenost s otcem, přičemž dvě z respondentek měly v době dětství sexuální zkušenost s biologickým i s nevlastním otcem (Russell, 1984). Z této studie vyplývá, že 27 žen (60 %) bylo zneužito biologickým otcem, 15 žen (33 %) bylo zneužito nevlastním otcem, jedna (2 %) žena byla zneužita adoptivním otcem a jedna žena (2 %) byla zneužita svým pěstounem (Russell, 1984).

Jedno z nejrozsáhlejších šetření výskytu incestu provedl Sariola s kolegy (1996), který pomocí dotazníků zkoumal výskyt incestního chování mezi žáky 9. třídy základní školy ve Finsku. Do studie bylo vybráno 409 škol, s celkovým počtem asi 9000 studentů, kteří byli požádáni o anonymní vyplnění dotazníku, popřípadě se jednalo o soukromý rozhovor se zdravotní sestrou (Sariola, 1996). Z celkového počtu dotazovaných dívek uvedlo 0,5 % incestní vztah s otcem nebo nevlastním otcem. Z toho 0,2 % dívek uvedlo incestní vztah se svým biologickým otcem a 0,3 % dívek uvedlo incestní vztah s přítelem jejich matky. Zjištěny byly kontaktní i nekontaktní typy incestního chování. Nejvíce bylo zaznamenáno obnažování dospělého před dítětem, dotýkání se genitálií přes oblečení a obnažování genitálií dítěte dospělým. Věk dítěte při začátku incestního vztahu byl zaznamenán mezi 10 až 13 let

(Sariola, 1996). Značně nízké procento prevalence v Severských zemích může podle Kloppena a kolegů (2015) korelovat s vyšší mírou vzdělání, sociálního zabezpečení a relativně nízkou mírou chudoby.

Méně častěji se pak vyskytuje incestní vztah mezi otcem a synem. Tento vztah je dokonce méně frekventovaný než incestní vztah matka – syn (Lancsley et al., 1968). Incest mezi otcem a synem je zkoumán spíše na případových studiích a až do nedávna byl považován za takřka neexistující. Na vzniku této domněnky se může podílet fakt, že této vzorec chování bývá označován spíše za homosexuální nežli za incestní (Dixon et al., 1978).

3.2 Prevalence incestu mezi matkou a synem

Většina autorů (Sariola, 1996, Krug, 1989) předpokládá, že incestní vztah mezi matkou a synem představuje jen nepatrné procento ze všech incestních vztahů. Rist (1979) ve své studii ukázala, že sexuální zneužívání ze strany matky představuje pouze okolo 1 % všech zaznamenaných případů sexuálního zneužívání zahrnutých do studie. Na druhé straně v novější studii popisující 68 mužů, kteří zažili sexuální zneužívání v dětství, bylo zjištěno, že celkem 25 % bylo zneužito matkou (Kelly et al., 2002). Studie Kelly et al. (2002) se však zdá být spíše výjimkou, neboť další studie se též přiklání k názoru, že je výskyt incestního chování mezi matkou a synem spíše náhodný. To se pravděpodobně týká i nevlastních matek. Např. v již zmíněné finské studii (Sariola, 1996) byl zjištěn pouze jediný sexuální vztah mezi jedním z žáků a jeho nevlastní matkou, ale žádný případ incestu mezi biologickou matkou a synem.

Získat prevalenční údaje o incestu mezi matkou a synem může být těžší než v případě incestu mezi otcem a dcerou. U chlapců dochází k nižší tendenci odhalovat incestní vztah, jelikož z pohledu společnosti je chlapec brán jako silnější a předsudky ohledně projevů zranitelnosti a bezmoci u mužů mohou chlapcům bránit v projevu slabosti způsobené incestním chováním (Nasjleti, 1980). Dalším problémem ve zjišťování prevalence incestních vztahů mezi matkou a synem bývá složitost odlišit incestní chování od běžné péče ze strany matky např. v případě dotýkání se genitálií v dětském věku (Kelly et al., 2002). V dotazníkových šetření bývá prevalence incestního chování matky vůči synovi zkreslena, protože otázky bývají často neobsáhlé nebo nekonkrétní, nebo nejsou zaměřené na specifické chování matky, které by mohlo být označené za zneužívání.

Dalším faktorem zkreslující prevalenci incestního vztahu matky a syna je skutečnost, že se matka nejčastěji vyskytuje jako spolupachatel, a proto o vztahu nejsou vedeny přímé záznamy (McCarty, 1986). Popis matky jako spolupachatelky se objevuje hlavně v případech

incestního vztahu mezi otcem a dcerou. Dallaský incestní program (1986), určil zhruba 4 % výskyt incestních matek v populaci, přičemž polovina těchto matek se incestu dopouštěla spolu se svým mužským partnerem (McCarty, 1986). Matčino chování však nemusí být samo o sobě sexuální. Příkladem takového vztahu lze uvést případ 14leté dívky, kterou sexuálně zneužíval její otec, mezitím co její matka ležela vedle ní a konejšila ji (Sgroi, 1982). Součinnost s incestním chováním tak nejčastěji spočívá v neoznámení incestního chování v domácnosti ze strany matky, přestože matka bývá první osobou, která se o incestním vztahu dozví (Gunduz et al., 2011). V Turecké studii se uvádí, že 51 (78,5 %) obětí incestního sexuálního zneužívání o incidentu jako první informovalo matku, pouze však 10 obětí z 51 případů (19,6 %) společně s matkou informovali příslušné státní orgány do 10 dnů (Gunduz et al., 2011).

Oproti incestnímu chování mezi otcem a dcerou, se incest mezi matkou a synem vyznačuje jemnější formou. Často k němu dochází bez nátlaku matky, v některých případech nezahrnuje ani genitální kontakt. Z toho důvodu pak matčino chování nemusí být označeno přímo za sexuální, ačkoliv se může pohybovat na hraně běžného chování (Lawson, 1993). K sexuálnímu svádění dítěte může z pohledu společnosti docházet i nevědomky. Jako příklad nevědomého svádění lze uvést společné koupání, omývání genitálií a umožnění dítěti spát v posteli rodičů (Weiner, 1962).

Výsledky studií naznačují, že se obětí incestu, popřípadě zneužití ze strany rodiče, stávají častěji dívky než chlapci. To může být způsobeno zejména převažujícím mužským pohlavím sexuálních agresorů, ale i jinými faktory (Sakař, 2010, Weiner, 1962).

4 Faktory výskytu incestu

Studie naznačují, že existují určité faktory, které odlišují incestní rodiny od rodin, kde k incestu nedochází. Incestní rodina může být definována pomocí několika dynamik, které vyplývají z charakteru vzájemných interakcí v rodině, z kvality emočních vztahů mezi členy rodiny a individuálních charakteristik členů (Weiss, 2005a). Podle některých studií (Yildirim et al., 2014) je incest jasným znakem dysfunkční rodiny (Swanson & Biaggio, 1985). Definování dynamiky a charakteristiky incestních rodin by mohlo pomoci incestnímu chování předcházet (Pusch et al., 2021).

V roce 1991 byla ve Velké Británii provedena studie, která si kladla za cíl kvalifikovat a objasnit interakční vzorce v incestních rodinách. Pro studii bylo vybráno 60 rodin, ze dvou psychiatrických klinik – jednalo se o část rodin obviněných z incestního chování a část rodin

vyskytujících se na klinice z jiných než incestních důvodů. Rodiny byly z různých socioekonomických vrstev, rozdílné barvy pleti a rodinného stavu (Madonna et al., 1991). Kromě sociodemografických faktorů byly ve studii testovány i schopnost komunikace v rodině a některé psychologické faktory. Ukázalo se, že například barva pleti a sociální status nebyly pro výskyt incestního chování v rodině rozhodující. Tento výsledek však mohl být zkreslen malou variabilitou vzorku z hlediska sociálního statusu, a také tím, že většina rodin byla europoidního. Naproti tomu incestní rodiny vykazovaly na rozdíl od členům z neincestních rodin většími obtížemi v oblasti komunikace, vyjadřování pocitů a přebírání zodpovědnosti za svá rozhodnutí (Madonna et al., 1991).

Pusch a kolegové (2021) se ve své studii pokusili charakterizovat dynamiku rodin, ze kterých pocházejí děti, které byly obětmi sexuálního zneužívání. Rodiny lze definovat jako dysfunkční s vyskytujícími se násilnými a konfliktními vztahy mezi rodiči a také mezi rodiči a dětmi (Pusch et al., 2021). Tyto faktory se ovšem ukázaly jako nespecifické pro zneužívání dětí uvnitř rodiny, jelikož pro jednotlivé charakteristiky nebylo nalezeno dostatek případů (Pusch et al., 2021). Dále je důležité zmínit, že jen hrst incestních vztahů je výsledkem fyzické síly nebo násilí, tedy že agrese jednoho z rodičů nemusí mít na výskyt incestu vliv. V některých případech se naopak zdá, že se dítě sexuálnímu vztahu pasivně podřizuje, někdy na něm dokonce spolupracuje (Gebhard & Gagnon, 1946).

Faust a kolegové (1997) uvádějí jako jednu z nejčastějších charakteristik incestních rodin fyzickou či psychickou nepřítomnost matky, jenž může zvyšovat pravděpodobnost zneužívání dítěte otcem v rodině (Faust et al., 1997). Salazar (2005) studii Fausta potvrzuje a přidává negativní hádavé prostředí rodiny, vážné manželské problémy a nedostatek komunikace jako další charakteristiky incestních rodin. V jiných studiích jsou jako rizikové faktory zvyšující pravděpodobnost výskytu incestu uváděny zejména izolovanost rodin od společnosti (Slavič, 2020, L. Lawson, 2003, Joyal et al., 2016)

Dále se ukazuje, že se incestní chování ve zvýšení míře vyskytuje v rodinách, v rámci kterých, má jeden z rodičů narušenou emoční vazbu (Weiss, 2005b). Podle teorie emoční vazby (attachment theory) si lidé vytváří kvalitu svých emočních vztahů na základě ranných zkušeností, tedy vztahem se svým ranným pečovatelem, kterým bývá ve většině případů matka (Bowlby, 1988). Výzkum ukázal, že ty děti, které nemají v raném věku bezpečnou emoční vazbu, bývají později ohroženy psychickými a výchovnými problémy, popřípadě poruchami chování (Bartholomew, 2000). Tvrzení potvrzují výsledky studií zaměřené na výskyt incestního chování v rodinách, kde se sami rodiče během svého dětství stali obětmi sexuálního násilí

v rodině. Např. Groth (1982) ve své studii naznačuje, že oběť, která prožila sexuální zneužívání v dětství má větší pravděpodobnost stát se pachatelem sexuálního zneužívání v dospělosti.

Jako individuální faktory, jenž souvisejí s výskytem incestního chování bývají často uváděny pedofilní preference, homosexualita (Khan, 2018) a antisociální tendence, které se týkají hlavně nedostatku empatie ze strany pachatele (Chaplin et al., 1995). Psychologickým základem pedofilie bývají hlavně pocity nezralosti, nedostatečnosti, zranitelnosti a izolace (McCarty, 1986). Pro pedofila bývá nejnějnější potenciální obětí dítě, které se vyskytuje v jeho blízkosti a které mu důvěřuje, což bývá často rodinný příslušník (Dechesnay, 1985). Charakteristiky pedofilů jsou v některých aspektech shodné s určitými charakteristikami incestních otců (Dechesnay, 1985). Například Groth (1982) charakterizuje osoby dopouštějící se incestních vztahů jako osoby s vnitřními pocity izolovanosti, odloučení od ostatních, psychologicky se prožívajících jako samotáři, kterým chybí sounáležitost s ostatními a se sociální nedostatečností (Groth et al., 1982). Tvrzení podporuje i novější studie, která předpokládá, že nedostatek sociálních dovedností, zejména neschopnost komunikace bývá jednou z charakteristik pedofilie (Emmers–Sommer et al., 2004). Přesto se odborníci shodují na tom, že jen malá část zejména incestních otců je pedofilních (Dechesnay, 1985).

4.1 Incestní otec

Herman a Hirschman (1977) popisují incestního otce jako dominantního, autoritářského a zneužívajícího svého postavení. Zároveň uvádějí, že incestní otcové bývají často dobrými živiteli rodiny, a to do takové míry, že ve velkém počtu případů je na nich závislý celý rodinný rozpočet (Herman & Hirschman, 1977). Také bývají ve většině případů silně respektováni okolím, avšak uvnitř rodin zastávají spíše funkci tyranů, kteří se snaží svou rodinu izolovat od společnosti (Herman, 1981). Dále sami často pocházejí z neúplných rodin, popřípadě z rodin zmítaných spory (Weiner, 1962). Na druhé straně Rosenfeld (1979) přináší rozdílný pohled, kdy incestního otce charakterizuje jako nesebejistého, hrubě nezralého, submisivního, se silnými závislostními potřebami, a v některých případech obávajícího se z vlastní homosexuality (Rosenfeld, 1979). Na základě rozdělení Waterman navrhuje myšlenku, že pasivnější pachatelé mají tendenci zneužívat mladší dítě, kdyžto agresivnější a průbojnější typy pachatelů mají tendenci zneužívat spíše dítě starší (Waterman 1986, podle Smith & Saunders, 1995). Weiner (1962) uvádí, že se otcové obvykle prvně dopouštějí incestu kolem 40. roku života, přičemž si jako první oběť volí nejstarší dceru. Následně se snaží navázat incestní vztah i s dalšími mladšími dcerami (Weiner, 1962).

Charakteristiky incestních otců doplňují též charakteristiky jejich manželek. Manželky incestních otců jsou popisovány jako poddajné a submisivní (Herman, 1981), slabé, nenápadné, nezralé, nezodpovědné, nepřátelské vůči své zneužívané dceři (Smith & Saunders, 1995). Často bývají fyzicky nebo psychicky nepřítomny. Manželky, které jsou fyzicky nepřítomné jsou často nepřítomné předvídatelně, a to hlavně z důvodu zaměstnání – například noční směny. Psychická nepřítomnost je pak popisována jako ignorování zjevně svůdného chování mezi účastníky incestu a nepřiznání si skutečnosti (Sgroi, 1982).

4.2 Incestní matka

Incest ze strany matky je tak ojedinělý, že byl do nedávna považován takřka za neexistující (Banning, 1989), z tohoto důvodu je studií zabývajících se charakteristikami incestních matek poměrně málo. Z kulturního hlediska je povoleno ženám více „sexuálního“ kontaktu s dětmi než mužům (Banning, 1989). Žena je většinou primárním opatrovníkem dítěte, který dítě koupe, přebaluje, popřípadě s ním spí v posteli – toto chování je však společností označováno za asexuální (Banning, 1989). Dalším problémem provázejícím faktory incestního chování mezi matkou a synem je fakt, že většina charakteristik pochází z případových studií, které jsou společností vnímány jako neodborné (Lawson, 1993).

McCarty uvádí studii 21 incestních matek, kde byly v 17 případech dostupné informace týkající se jejich dětství. Třináct (76 %) z těchto 17 případů uvedlo, že bylo obětmi sexuálního zneužití v dětství. Ve dvou dalších případech (12 %) se ženy v době dětství staly obětmi incestního vztahu. Poslední dvě ženy popřely jakékoli sexuální zneužití v dětství, avšak uvedly, že se staly obětmi fyzického násilí ze strany blízkých rodinných příbuzných (McCarty, 1986). Groth (1982) se domnívá, že bývalá oběť incestu se později stává pachatelem ve snaze vyřešit své doposud nevyřešené sexuální trauma, které sama prožila v dětství (Groth et al., 1982). Recentní studie charakterizuje incestní matku jako psychotickou, což by mohlo dopovídat vytvoření psychického onemocnění po předchozím sexuálním zneužívání v dětství (Sancak et al., 2021). Dalším typickým faktorem vyskytujícím se u incestní matky je chybějící péče ze strany její původní rodiny. Incestní matky pak předčasně uzavírají manželství, aby se mohly dostat pryč z prostředí své původní rodiny, což ukazuje studie McCartyho (1986), ve které se 85 % žen z 21 případů vdávalo jako dospívající. Wahl (1960) uvádí, že odmítající matka, tedy matka, která nejeví zájem o své děti a matka, která nebyla přítomna v brzkém věku svého dítěte, má větší sklony k incestnímu vztahu než matka milující a přítomná. Také zde uvádí korelaci s mírou výskytu incestu a inteligencí matky, přičemž tvrdí, že mateřského incestu

se dopouštějí ženy s nižší inteligencí, jelikož ženy s vyšší inteligencí, si dokážou najít odpovídající náhražky vztahů (Wahl, 1960).

Jak bylo popsáno již v kapitole o prevalenci incestu mezi matkou a synem, u incestních matek je důležité rozlišit nezávisle zneužívající matku od matky, která se incestního vztahu dopouští jako spolupachatelka (McCarty, 1986). Ukazuje se, že zásadní rozdíl mezi matkou, která se incestu dopouští sama a matkou spolupachatelkou je počet uzavřených manželství. Zatímco incestní matka, která jedná samostatně za sebou má většinou jedno neúspěšné manželství – obvykle krátké, matka, která se dopouští incestu jako spolupachatelka, bývá ve druhém až třetím manželství. Matka, která se dopouští incestu jako spolupachatel často bývá silně psychicky závislá na manželovi, a snaží se plnit veškerá jeho přání (Groth et al., 1982). Sexuální zneužívání ženami bývá oproti sexuálnímu zneužívání ze strany mužů často nenásilného charakteru (Lawson, 1993).

4.3 Základní typy incestu

Na základě jednotlivých faktorů navrhuje Bagley (1969) ve své práci pět základních typů incestního chování.

4.3.1 Funkční typ

Funkční typ je popsán řadou autorů, avšak konceptualizaci mu dal až Riemer (1940) studií 58 případů ve švédském předválečném prostředí v zemědělských společnostech. Mezi typické rysy funkčního typu incestu se uvádí: patriarchální, izolovaná venkovská rodina/introvertní rodina, nízký ekonomický status, manuální práce, špatné vztahy rodiny s okolní komunitou, manželka není schopna/ochotná plnit svou roli (v rodinném i sexuálním směru), manželka dává tichý nebo otevřený souhlas k incestnímu chování, rodina funguje obvykle bez zjevných problémů (jak na venek, tak i uvnitř) (Riemer, 1940). Tento incestní typ tak zahrnuje akceptaci ze strany komunity nebo společenství (Bagley, 1969). Příkladem funkčního typu incestu je např. incestní chování v rámci mormonské komunity ve státu Utah, ve které byly naprosto běžné polygammí sňatky s dcerami a sestrami (Embry, 1992). Incestní tradici přerušila až změna právních předpisů kolem roku 1900 (Embry, 1992).

4.3.2 Náhodný nebo neorganizovaný incest

Náhodný nebo neorganizovaný incest se podle studií vyskytuje hlavně v komunitách přelidněných, neorganizovaných a takových, které se nacházejí ve stavu sociální závislosti

(Bagley, 1969). V těchto komunitách nebývá protiprávní chování sankcionováno, a i z toho důvodu zde dochází k extrémnímu konfliktu normativních, sexuálních i sociálních norem (Herman & Hirschman, 1977). Jako příklady společenství, na kterých byl tento typ popsán lze zmínit poválečné Německo, které představovalo značně neorganizované a přelidněné prostředí. Dalším příkladem může být předválečné Chicago, které se vyznačovalo zvýšenou mírou chaosu ve společnosti (Flugel, 1911, podle Bagley, 1969). Flugel uvádí, že v roce 1911 chicagská mravnostní policie vyšetřovala případy 103 dívek, z čehož 51 z nich uvedlo, že měly první sexuální zkušenost se svým vlastním otcem (Flugel, 1911, podle Bagley, 1969).

4.3.3 Patologický incest

Patologický incest je typický pro duševní onemocnění jednoho nebo obou účastníků sexuálního vztahu. Účastníci mohou být mentálně defektní nebo mohou dokonce vykazovat psychotické znaky (Bagley, 1969). Psychotické poruchy jsou charakterizovány závažnými poruchami hlavně v oblasti vnímání, emocí a způsobu prožívání, myšlení, ztrátou aktivity a vůle (Žampachová & Čadilová, 2015). Lidé trpící mentálním onemocněním tak často nejsou schopni internalizovat morální pravidla zakazující incest (Bagley, 1969).

4.3.4 Incest skrze fixaci objektu

Jedná se o nejsilnější typ incestního chování, závislý na sexuální fixaci na časný objekt sexuálního uspokojení, který často úzce souvisí s prvním orgasmem (Bagley, 1969). Okolnosti dosažení prvního orgasmu se v dospělosti ukázaly jako velice důležité pro vytvoření vzorce sexuálních aktivit. Typ incestu skrze fixaci na objekt lze brát jako příčinu vysvětlující vznik pedofilie, jelikož zdrojem prvního orgasmu v takových případech bývá výhradně dítě (Bagley, 1969). Jako příklad vzniku incestu fixací na objekt lze uvést ženu, jejíž první orgasmus byl s chlapcem v adolescentním věku. Taková žena může trpět zvýšenou tendencí svádět svého syna až do doby, kdy její syn dovrší věku jejího prvního sexuálního partnera (McCarty, 1986).

4.3.5 Incest psychopatický

Posledním typem je incest psychopatický. Za psychopatický incest je označován zbytek případů, kdy je hlavní aktér naprosto „normálním“ a „zdravým“ jedincem, který by si dokázal navázat a udržet poměrně pevné sexuální vztahy, přesto se však dopouští sexuálního chování se svými dětmi (Bagley, 1969).

5 Následky incestního chování

Studie zabývající se incestním chováním naznačují, že může vést ke vzniku množství psychický a fyzických problémů (Lukianowicz, 1972) a také, že existuje vztah mezi incestem a emočním zdravím oběti (Stone, 1992). Recentní studie označuje incest jako jeden z nejtěžších traumat, které mohou působit na lidskou psychiku (Slavič, 2020). U dospělých jedinců, kteří byli sexuálně zneužíváni příbuzným v dětství, se objevují charakteristické problémy.

Jako fyzické problémy jsou zmiňovány různá poranění pohlavních otvorů při penetraci. Konkrétně se může jednat o natržení vulvy, konečníku, oděrky, kousnutí při aktu, pohmoždění a poškrábání (Muram, 1987). Mezi nejčastěji objevujícími se problémy z psychologického/psychiatrického hlediska patří zejména sexuální dysfunkce, deprese (Turell & Armsworth, 2000), nízké sebehodnocení, porucha příjmu potravy (Kinzl & Biebl, 1992), posttraumatická stresová porucha, sebedestruktivní drogové chování, úzkost (Turell & Armsworth, 2000), somatické problémy (Gelinias, 1983) a silný premenstruační syndrom (Kinzl & Biebl, 1992). Jako problémy týkající se sociálního hlediska pak lze uvést útky z domova (Gelinias, 1983), brzké manželství a následný rozvod, prostituci a zvýšené riziko brzkého těhotenství (Herman, 1981). Psychologické a psychiatrické studie, tedy naznačují, že dopady incestního vztahu můžou být různorodé. S prožitím incestu mohou být spojeny prakticky všechny psychologické a psychiatrické potíže (Cole & Putnam, 1992).

Např. v Turecku byla provedena retrospektivní čtyřletá studie na vzorku 40 obětí incestu v období mezi lety 2012 až 2015. Případy zahrnovali 36 dívek a 4 chlapce. Ve 25 případech bylo zjištěno pohlavní zneužití bez penetrace a 15 případů s penetrací, přičemž ve 33 případech se incestu dopustila pouze jedna osoba a v 7 případech více než jedna osoba. Alespoň jedna psychická porucha byla zjištěna v 50 % případů (viz Tabulka 2, Celbis et al., 2020) a míra výskytu psychických chorob byla vyšší v případech, kde se incestu dopustila více než jedna osoba. Nejvíce se vyskytovala posttraumatická stresová porucha, depresivní porucha a akutní stresová porucha (Celbis et al., 2020).

Typy incestního chování		Akutní stresová porucha	PTSD	Depresivní porucha	Žádná porucha	Celkem
Pohlavní zneužití bez penetrace	dotýkání se těla pro sexuální účely	2	9	2	5	18
	fyzické mazlení	-	3	2	-	5
	obnažování se	1	1	-	-	2
Pohlavní zneužití s penetrací	vaginální penetrace	1	4	-	2	7
	anální penetrace	-	3	1	2	6
	orální penetrace	-	1	1	-	2

Tabulka 2: Početní zastoupení typů incestního chování a jejich následků, převzato Celbis (2020), upraveno. Zkratka PTSD znamená posttraumatickou stresovou poruchu.

Summit a Kryso se domnívají, že újma pro dítě nejvíce vyplývá z faktu, že malé dítě vnímá sexualitu jako nevhodnou a neuchopitelnou a z toho důvodu je pro něj vykořisťující jak ze strany rodiče, tak i ze strany jeho vrstevníků (Summit & Kryso, 1978). Na druhé straně Sloane a Karpinski (1942), tvrdí, že z psychologického hlediska je incest méně závažný pro mladší, méně rozumově vyspělé dítě, které incestní vztah může vnímat ve formě hry. Rizika incestu se zvyšují s tím, jak se dítě blíží dospívání a uvědomuje si závažnost a neadekvátnost činů (Sloane & Karpinski, 1942).

Obecně se má za to, že trauma z raného dětství ničí dětskou psychiku a zahlcují nezralé dětské vnímání sebe sama (Wingerson, 1992). Dítě se pak snaží trauma potlačit, aby se se situací vyrovnalo, což postupně začíná rozvíjet patologické procesy (Niederland, 1989). Z novějších studií lze uvést případovou studii, popisující případ 22leté dívky, která se nervově zhroutila po mnohaletém sexuálním zneužívání od více pachatelů, z nichž jeden byl její vlastní otec (Ventegodt et al., 2006). Dívka trpěla nedostatečnou sebeúctou k sobě samé, měla problémy s navazováním mezilidských vztahů, problémy v rámci důvěry, a také fyzické poškození v intimních oblastech, které ji znesnadňovaly navazování sexuálních vztahů (Ventegodt et al., 2006).

Lukianowicz (1972) rozděluje následky otcovského incestu na vývoj osobnosti dcery do čtyř skupin, podle pozdějšího chování dívky v dospělosti. Prvními dvěma skupinami jsou ty dívky, na kterých incest zanechá následky v oblasti sexuálního života. Dívky se stanou buď silně promiskuitními nebo naopak mají výrazné problémy s navazováním sexuálních vztahů

a lze je označit za frigidní (Lukianowicz, 1972). Jedinci, kteří zažili sexuální zkušenost neúměrnou svému věku později nedokáží najít vhodnou míru při tvorbě a navazování dalších sexuálních vztahů. Často se u nich jako následek této zkušenosti objevuje rizikové sexuální chování nebo různé fenomény označované jako kompulzivní sexuální chování a hypersexualita (Coleman et al., 2001). Mezi řadu duševních onemocnění sexuálního charakteru patří také řada sexuálních variací, které mohou bránit ženě v náklonosti a udržení pravidelného sexuálního styku, lze zařadit poruchu sexuálního vzrušení, poruchu orgasmu, bolestivou citlivost klitorisu, depresi, úzkost, hyperreligiozitu a fyzické oslabení, které má neblahý dopad na její sexuální život (Beard et al., 2017). Stroebel (2012), který zkoumal sourozenecký incest, ukázal, že oběti sourozeneckého incestu mají v porovnání s kontrolní skupinou – skupinou, která nezažila ranou sexuální zkušenost ani incestní vztah, větší míru sexuální vzrušivosti, naproti tomu oběti z incestního vztahu mezi rodičem a dítětem, konkrétněji pak mezi otcem a dcerou mají problémy se sexuálním vzrušením (Stroebel et al., 2012). Oběti otcovského incestu často nedokážou navázat sexuální vztah, který je zvolen dobrovolně pro vlastní uspokojení a vnímají sex jako prostředek, který je zvolen pro naplnění potřeb někoho druhého (Griffie et al., 2014). Oběti incestního vztahu mezi rodiči a dětmi mají také vyšší tendenci začít se sexuálním chováním s jiným partnerem než s rodičem v nižším věku. Do dřívější zkušenosti se sexuálním chováním lze zahrnout i různé druhy sebeuspokojování (Griffie et al., 2014). Nicméně přesné procesy vedoucí k nízké nebo vysoké sexualitě nejsou známy (McAnulty & Brunette, 2006). Třetí skupinou jsou dívky, pro které jsou typické neurotické reakce (Finkelhor, 1979). Jedná se například o depresivní epizody, sebevražedné tendence a opakované hospitalizace v psychiatrických klinikách (Summit & Kryso, 1978). Poslední skupinou jsou dívky, na kterých incestní vztah nezanechal žádné následky (Lukianowicz, 1972).

Další dělení navrhuje Gelinase (1983), který následky rozděljuje do tří skupin: 1) vztahová nerovnováha, 2) zvýšené riziko mezigeneračního incestu a 3) traumatické neurozy, (Gelinase, 1983). Dělení bude blíže popsáno v následujících podkapitolách.

5.1 Vztahová nerovnováha

Vztahová nerovnováha se u obětí incestních vztahů projevuje například problémy s navazování mezilidských vztahů v dospělosti. Začátkem tohoto problému je proces parentifikace – tj. přebírání rodičovské role nefungujícího rodiče (Barnard & Hirsch, 1985), v čase aktivního incestního vztahu. Při parentifikaci začíná dítě fungovat jako rodič – pere, vaří, obstarává finance, stará se o rodiče a s těmito funkcemi nejen pomáhá, ale i za ně plně přebírá zodpovědnost (Gelinase, 1983). Dítě postupně začne uspokojovat potřeby členů své rodiny na

úkor svých vlastních. I v dospělosti pak vyhledává vztahy s lidmi, o které musí pečovat místo vztahů, které jsou přínosem i pro něj samotného. Asymetrický vztah incestního rodiče k dítěti a loajalita dítěte k rodiči má za následek nemožnost navázání kvalitních vztahů jeince v dospělosti (Finkelhor, 1979).

5.2 Zvýšené riziko mezigeneračního incestu

Jak už bylo zmíněno, studie naznačují, že k mezigeneračního incestu dochází častěji v rodinách, ve kterých měli rodiče v době dětství neléčenou incestní zkušenost (D. M. Lawson & Akay-Sullivan, 2020, Gelinas, 1983). Jedná se o vznik incestu přes fixaci na objekt, ačkoli vzpomínky na incestní vztah z dětství obvykle nejsou dobré (Gelinas, 1983). V takovém případě má oběť tendenci hledat si podobné rodinné vzorce, ve kterých vyrůstalo – v případě dívky podobného partnera jako je její otce, v případě chlapce partnerku jako byla jeho matka. Dívky, které pocházejí z neléčených incestních vztahů přejímají od své matky povahové charakteristiky, a tak se v případě výskytu incestu ve vlastních rodinách stávají vyhubavé a vyčerpané (Gelinas, 1983). Zajímavé je, že riziko mezigeneračního incestu se týká spíše dívek, které se incestu přímo neúčastní (Gelinas, 1983).

5.3 Traumatické neurózy

Traumatické neurózy se mohou objevit okamžitě po incestní zkušenosti, nebo až po zahájení terapie a odhalení skutečností, jako je věk na začátku incestního vztahu (Kinzl & Biebl, 1992), identita pachatele a ukončení incestního vztahu, přičemž tyto terapie bývají provázeny vynořováním tíživých vzpomínek (Gelinas, 1983). Mezi nejčastější neurózy patří deprese, poruchy příjmu potravy, hraniční porucha osobnosti, posttraumatická stresová porucha a tendence ke zvýšené míře agrese (Cosmides & Tooby, 2000, Hotte, 1992).

5.3.1 Deprese jako následek incestního vztahu

Pro zdravý vývoji dítěte je role matky a role otce nezastupitelná (Turell & Armsworth, 2000). Role otce slouží dítěti v průběhu dětství, ale i v pozdějším životě jako zdroj bezpečí, role matky slouží jako model k formování vlastní mateřské role v pozdějším věku dcery (Waters et al., 2002). I pomyslná „ztráta“ jednoho z rodičů pak podle Bowlbyho (1988) vede ke vniku vzteku, který může mít za následek vznik deprese (Bowlby, 1988). Podle studie Morrowa (1991) se míra výskytu deprese u obětí incestu liší v závislosti na vnější nebo vnitřní atribuci – tj. přisuzování příčin chování k určitým (vnitřním) charakteristikám. Oběti, které přisuzovaly vznik incestního vztahu něčemu, co se týkalo jich samotných – sebeobviňování (tzv. vnitřní

atribuce), vykazovaly vyšší míru deprese a s ní související i nižší sebehodnocení než ty oběti, které vnik incestního vztahu přisuzovaly důvodu mimo ně samé (tzv. vnější atribuci). Důležité je zmínit, že ty oběti, u kterých se vyskytovala vnitřní atribuce, ve většině případů zažily hlavně kontaktní/penetrační formu incestu (Morrow, 1991). Studie uvádějí, že v terapii, kterou podstupují oběti incestu, je důležité se zaměřit na vnější atribuci a dokázat oběti, že za vznik incestního vztahu je zodpovědný pachatel nikoli oběť (Morrow, 1991). Turell a Armsworth (2000) uvádějí, že podle longitudinální studie a měření míry deprese u obětí incestu pomocí Beckova dotazníku deprese (BDI) bylo průměrné skóre míry deprese v číselném rozmezí 1-41 kolem cca 21, což odpovídá střední míře deprese (Turell & Armsworth, 2000). S depresí souvisí také výskyt sebepoškozujících a sebevražedných tendencí, který se u obětí incestu vyskytuje ve zvýšené míře (Turell & Armsworth, 2000).

5.3.2 Poruchy příjmu potravy

U jedinců, kteří se v dětství stali oběťmi sexuálního zneužívání se ukázal častější výskyt problémů s příjmem potravy, konkrétně bulimie a anorexie. Zdá se, že i v případě incestu jsou poruchy příjmu potravy jedním z častých následků (Turell & Armsworth, 2000, Wonderlich et al., 2001). Nechtěný sex v raném věku může mít za následek pocity méněcennosti provázené znechucením nad vlastním tělem a sexualitou. Tyto problémy se ve většině případech proplétají s obavami o tělesnou hmotnost, velikost a tvar těla (Hambidge, 1998). S poruchou příjmu potravy souvisí i somatizační porucha, která je označovaná jako dramatické zdravotní potíže s nejasnou příčinou. Vyznačují se bolestmi břicha, problémy s trávením, zvracením a průjmami (Cole & Putnam, 1992).

5.3.3 Hraniční porucha osobnosti

Bardnard a Hirsch (1985) uvádějí, že se u obětí incestního chování může vyskytnout hraniční porucha osobnosti (Borderline personality disorder – BPD), psychiatrické onemocnění, která se projevuje především afektivní nestabilitou, impulzivitou, poruchami sebezpečí, nestabilními mezilidskými vztahy a sebedestruktivním chováním (Kulacaoglu & Kose, 2018). Její vznik je spojován především s nepříznivými postnatálními faktory – např. krutostí ze strany rodiče, týráním, zanedbáváním, a v neposlední řadě také sexuálním zneužíváním, kam samozřejmě lze zařadit i sexuální zneužívání ze strany rodiče (Stone, 2019). Empirické studie zkoumající BPD uvádějí shodné charakteristiky rodin jedinců, kteří takovým onemocněním trpí. Mezi tyto charakteristiky patří: rodina nebyla schopna dítěti poskytnout základní péči, nedostatek empatie a ochrany dítěte ze strany rodiče, matky náklonost k manželovi byla často na úkor samotného

dítěte, matka je na manželu závislá a neschopná sama jednat (Herman, 1981) a také zjištění, že děti z těchto rodin často přebírají roli rodiče (Barnard & Hirsch, 1985). Bernard a Hirsch (1985) naznačují, že se charakteristiky rodin jedinců trpící hraniční poruchou osobnosti shodují s charakteristikami incestních rodin. Lze pozorovat souvislost mezi výskytem hraniční poruchy osobnosti – BPD, která postihuje převážně ženy a faktem, že je větší míra výskytu incestních vztahů mezi otcem a dcerou než mezi matkou a synem (Barnard & Hirsch, 1985, Herman, 1981, Finkelhor, 1979).

5.3.4 Posttraumatická stresová porucha

Mezi dlouhodobé následky incestu lze také zařadit posttraumatickou stresovou poruchu, jelikož incestní vztah, jeho příznaky i nástup následků odpovídají diagnostickým kritériím pro těžkou stresovou reakci (Lindberg et al., 1985). Mezi příznaky posttraumatické stresové poruchy se řadí: úzkost, nespavost, opakující se noční můry, deprese, hněv, pocit viny, nedůvěra ve své okolí, později pak sebedestruktivní chování jako je užívání návykových látek a opakované sebevražedné chování (Lindberg et al., 1985). Takřka u všech obětí incestu se objevují symptomy spojené s PTSD, nejčastěji ve formě znovuprožívání svých vzpomínek, disociace a opakujících se znepokojivých snů, a tak bývá PTSD označováno jako jeden z nejběžnějších dopadů sexuálního zneužívání (Beveridge & Cheung, 2004).

5.3.5 Zvýšená míra agrese jako následek incestního vztahu

Incestní vztah způsobuje také větší míru agrese v jeho obětech. Studie pozorující vzorek 57 dívek ve věku od 8 do 14 let, které pocházely z problémových a nepřizpůsobivých rodin, ukázala tendenci k negativním pocitům vůči sobě. První skupinu tvořilo 29 dívek, které v minulosti prožily incestní vztah. Druhou skupinu tvořilo 28 dívek, které nebyly oběťmi incestu, avšak pocházely ze stejně dysfunkčních rodin. Na základě podávaných dotazníkových šetření vyšlo najevo, že dívky, které se staly obětí incestního vztahu vykazují větší míru agresivity směřovanou vůči sobě samým než druhá skupina dívek, které vykazují agresivitu navenek – vůči druhé osobě. Tento výzkum podporuje tvrzení některých studií, že potlačený vztek vůči matce, která ji neochránila a otci, který ji sexuálně zneužíval, dívka přetransformuje v nenávist vůči sobě samé (Kelly et al., 2002, Greenfield, 2012). Tím se i vysvětluje pozdější sebedestruktivní chování dívky, jako je například prostituce, užívání návykových látek a četné pokusy o sebevraždu (Hotte, 1992). Zvýšená míra agresivity se objevuje i u mužských obětí incestního vztahu, nicméně výsledky těchto studií nelze příliš zobecňovat z důvodu sníženého výskytu incestu mezi matkou a synem (Kelly et al., 2002).

Cole a Putnama (1992) ve své studii shrnují další nejvíce rozšířené psychické poruchy obětí incestu. Následky incestního vztahu jsou zde rozděleny do pěti skupin. Kromě již zmíněné hraniční poruchy osobnosti a poruch příjmu potravy, uvádějí disociativní poruchu identity, somatoformní poruchy, závislosti a jejich dopady (viz Tabulka 3, Cole & Putnam, 1992).

Neuróza	Sebepojetí	Seberegulace	Sociální problémy
Hraniční porucha osobnosti	Nestabilní sebepojetí Problémy s identitou Obtíže v setrvání v činnosti	Afektivní nestálost Impulsivita Sebepoškozování Sebevražedné pokusy	Nestabilní vztahy Strach z odmítnutí
Disociativní porucha identity	Neschopnost vzpomínky na osobní informace Ztráta sebepojetí v čase Ztráta identity	Změny nálad Panické ataky Impulsivita Sebepoškozování Sebevražedné pokusy	Nedůvěra k ostatním Roztříštění sociálních rolí Nestabilní vztahy
Somatoformní poruchy	Zdravotní potíže s nejasnou příčinou Sluchové halucinace	Úzkosti, deprese Antisociální chování Výhrůžky sebevraždou	Profesní a manželské problémy
Porucha příjmu potravy	Narušená představa o vlastním těle	Přejídání se/ hladovění Konsistentní strach z váhy Sebepoškozující jednání Deprese	Vyhýbání se sexuálním vztahům
Závislostní chování	Separovaná identita při užívání	Agresivita Citová labilita Regulace nálady drogami	Sociální izolace Podezíravost

Tabulka 3: Kritéria a příznaky neuróz, které mohou vzniknout jako následek incestu. Převzato z Cole & Putnam (1992), upraveno. Sebepojetí = vnímání sebe samého, Seberegulace = sebekontrola, schopnost ovládat impulzy a pudy

5.4 Dopad otcovského incestu na dceru

Incestní vztahy nemají dopad jen na samotné aktéry incestních vztahů, ale mohou se týkat a ovlivňovat i další rodinné příslušníky (Kinzl & Biebl, 1992). Problematika vzniku psychologických problémů obětí incestu souvisí se samotným se samotným aktem, stejně tak jako s nedostatkem podpory ze strany druhého neincestního rodiče – v tomto případě ze strany matky (Kinzl & Biebl, 1992), jenž může následky dopadu incestu svou ignorací zhoršit (Krug, 1989). Matky incestně zneužívaných dcer také podle Hermana vykazují znaky závažných psychických onemocnění, jako je schizofrenie, deprese nebo znaky závislostního chování – alkohol, drogy (Herman, 1981). Nedostatek lásky, pocitu bezpečí a podpory ze strany matky pak u dívek vede k sebedoceňování, nedostatku sebedůvěry a poškození ega u dívek (Kinzl & Biebl, 1992). Například v incestních vztazích mezi otcem a dcerou se ukazuje, že role matky má také zásadní vliv na dopady způsobené incestním vztahem.

5.5 Vyrovnání se s následky incestu

Jedním z důvodů vzniku následků incestních vztahů lze považovat nedostatečnou léčbu, plynutí času a možnost objevení se následků až mnoho let po skončení incestního vztahu (Summit & Kryso, 1978, Jancar & Johnston, 1990).

Zajímavostí z pohledu terapie je vznik svépomocných skupin v nedávných letech, jejichž hlavní myšlenkou je společné sdílení traumatických zážitků a důsledků incestu s ostatními členy skupiny a zároveň vytvoření bezpečného a otevřeného prostředí pro své členy (Pietri et al., 2020). Dále lze zmínit holistickou terapii, popřípadě holistickou sexuální terapii, jako jednu z nejefektivnějších terapií v rámci individuální léčby. Holistická terapie je odvětvím alternativní medicíny, mezi širokou škálou léčby pomocí holistické terapie spadá například akupunktura, reflexologie a aromaterapie a celý proces je vytvářen za účelem souladu duše a těla (Ventegodt et al., 2006). Ventegodt a kolegové (2006) uvádějí, že nejefektivnější terapii pro léčbu incestu je kombinace sexuologické a psychiatrické léčby s existenciální terapií.

6 Vyhýbání se incestu

Jedním z důvodů nízkého výskytu incestních vztahů v populaci, může být morální bariéra prostřednictvím tzv. Westermarckova efektu. Westermarckův efekt neboli negativní sexuální imprinting představuje psychologický mechanismus popsáný v roce 1891 finským antropologem Edwardem Westermarckem. Spočívá ve vzniku sexuální averze mezi lidmi, kteří

spolu žili v těsném kontaktu v dětství (Shepher, 1971). Vzhledem k tomu, že člověk nejčastěji vyrůstá v rámci nukleární rodiny, zdá se, že sexuální averze vzniká zejména vůči rodičům a sourozencům (Schneider & Hendrix, 2000). Proto by mohl být Westermarckův efekt jedním z důvodů, proč je výskyt incestu v rámci nukleární rodiny spíše ojedinělý (Schneider & Hendrix, 2000, Kolářský et al., 2001, Murphy, 2004).

Vzhledem k tomu, že Westermarkova teorie byla empiricky podložena až v 70. letech minulého století, v době svého vzniku se setkala s vlnou kritiky. Mezi přední odpůrce Westermarkovi teorie se řadí britský antropolog James Frater, jeho následovník a zakladatel metody psychoanalýzy Sigmund Freud, tvůrce teorie potřeb Bronislaw Malinowski a Emile Durkheim (Erickson, 1996). Největší spor ovšem vzniká právě mezi Freudem a Westermarckem, jež jsou autory dvou nejvíce uznávaných, avšak protichůdných názorů týkajících se incestního chování (Fralely & Marks, 2010). Westermarck ve své bioevoluční teorii tvrdí, že lidé mají tendenci vyhýbat se incestnímu chování, jelikož vede ke snižování vlastní biologické zdatnosti a zdraví potomků. Zároveň předpokládal, že přirozená averze proti incestnímu chování vzniká právě díky negativnímu sexuálnímu imprintingu (Walter, 1990). Podle Westermarcka představuje proximálním faktor pro vyhnutí se incestu společné vyrůstání v době dětství (Westermarck, 1891, Fraley & Marks, 2010). Freudova psychokulturní teorie naopak tvrdí, že jedinci se vyhýbají incestu, protože není v souladu s jejich psychosociálními potřebami (McCabe, 1983). Zároveň tvrdil, že jedinci se vyhýbají incestu z důvodu společensky vytvořených zákazů, nikoli z důvodů psychologických mechanismů, a že jedinec má k incestnímu chování přirozené tendence (Freud, 1913, Fraley & Marks, 2010). Antropolog David H. Spain (1987) tvrdí, že názory Freuda a Westermarcka nejsou v konfliktu, ale spíše se vzájemně doplňují.

Jeden z empirických dokladů Westermarckova efektu ukazují např. následky sňatkového systému na Tchaj-wanu popsané profesorem Arthurem P. Wolfem. V 70. letech minulého století byly na Tchaj-wanu nejrozšířenější dva typy sňatků, majoritní, při kterém se manželé poprvé potkali až v den svatby, a typ minoritní neboli *hsiao-hun*. Při minoritním sňatku byla dívka ve velmi nízkém věku (obvykle ve stáří několika měsíců) předána do rodiny budoucího manžela, aby byla vychovávána společně po jeho boku (Wolf Arthur, 2014). Výsledky studie ukázaly, že následky *hsiao-hun* sňatků, se projevují sníženou porodností a zvýšenou rozvodovostí. Páry z majoritních manželství měly až o 30% větší porodnost než páry sezdané v rámci *hsiao-hun* sňatků. Zároveň se ukázalo, že 46 % *hsiao-hun* manželství skončilo rozvodem (Wolf Arthur, 2014).

Dalším empirickým dokladem je výzkum Josepha Shephera (1971) uskutečněný na základě pozorování párování v Izraelských kolektivních osadách zvaných *kibuci*, které byly zakládány mezi roky 1930-1940. Izraelské *kibuci* jsou venkovské kolektivní komunity, vytvořené pod vlivem sionismu a marxistické ideologie. Samotný systém *kibuců* je založen na principu společného vlastnictví majetku, spolupráce a rovnosti obyvatelstva (Shor & Simchai, 2009). V *kibucu* jsou děti a mladiství podobného věku vychovávány v různě velkých pohlavně smíšených skupinách, přičemž s vlastní rodinou tráví jen pár hodin denně. Shepher na základě výpovědí 3000 manželských párů, které v *kibucu* vyrůstaly, ukázal, že pouze 14 z nich vyrůstalo v rámci jedné skupiny, přičemž ani jeden z těchto 14 párů nebyl společně vychováván během prvních šesti let života. Výzkum prokázal, že jedinci, kteří společně vyrůstali ve stejném *kibucu*, si v dospělosti hledali partnera z jiného *kibucu*, ačkoli šance na lepší seznámení se jim vyskytuje ve vlastním *Kibucu* (Rantala & Marcinkowska, 2011).

Podobně jako samotná teorie Westermarcka, také obě studie dokládající její empirickou podporu čelily vlně kritiky. Za jednu z nejrozšířenějších kritik týkající se *hsiao-hun* manželství lze brát fakt, že za nižší porodnost párů z minoritních manželství může stát trauma dívek vytvořené samotným procesem adopce, nebo fakt, že s nimi bylo zacházeno hůř než s biologickým synem rodiny. To mohlo vést ke vzniku odporu, který k němu pociťovaly (Shor & Simchai, 2009). Kritika *Kibuců* staví na základě rozdílnosti různých kultur, kdy v jedné kultuře může být bráno vyrůstání bok po boku spíše výhodně (McCabe, 1983). Lieberman (2011) podporuje toto tvrzení a staví do opozice Westermarckova efektu názor sociálních psychologů, kteří popisují, že dlouhodobá vzájemná blízkost vede k větší oblíbě a důvěře mezi jedinci. Dále také tvrdí, že větší důvěrnost a podobnost životních zkušeností jsou důležité faktory, které určují a zvyšují sexuální přitažlivost mezi jedinci (Lieberman et al., 2011).

Otázkou je, jaké období v době dětství (nazývané senzitivní perioda) je pro vytvoření sexuální averze klíčové. Délka senzitivní periody nebyla doposud přesně určena, přičemž jednotlivé studie uvádí různou délku od 30 měsíců věku (Rantala & Marcinkowska, 2011) do 6 let (Shepher, 1971). Výzkumy potvrzují, že věk 3 let je kritickým ve vývoji osobnosti, neboť v tomto období dochází k formování osobnosti, pohlavní identity. Dále dochází ke vzniku sebevědomí a formování vztahů s okolím (Luo, 2011, Liqun, 2011). Bowlby (1982) podle své teorie emoční vazby tvrdí, že se vazba mezi dítětem a rodičem tvoří v prvním roce života, přičemž se postupně vyvíjí a v průběhu třetího roku života dosahuje vrcholu (Bowlby, 1982). Na druhé straně Shepher (1971) na základě své studie v Izraelských *kibucech* předpokládá o něco delší dobu senzitivní periody, konkrétně od narození do 6 let věku. Nicméně po

přezkoumání údajů z Shepherovy studie, Luo (2011) také navrhuje senzitivní periodu od narození pouze do 3 let věku, jelikož 12 ze 14 párů, kteří byli oddáni a při tom vyrůstali ve stejném *kibucu*, bylo ve stejné skupině vrstevníků až po třetím roce života. Luo (2011) také tvrdí, že u jedinců, kteří mají sourozence opačného pohlaví mladšího nebo staršího o méně než 3 roky, se vytváří výraznější sexuální averze vůči sourozenci než u těch, kteří mají sourozence opačného pohlaví staršího nebo mladšího o více než 3 roky. Tvrzení Luo se shoduje i s Wolfovým výzkumem *hsiao-hun* sňatků na Tchaj-wanu. Wolf (1966) tvrdil, že délka senzitivní periody je od narození do 3 let věku, a své tvrzení opíral především o plodnost žen v těchto minoritních manželstvích, kdy sledoval vzestupný trend plodnosti s věkem při adopci (Wolf, 1966). Jiná studie, která se věnuje senzitivní periodě je studie zkoumající 170 osob z Toronta a jeho okolí, kteří prostřednictvím telefonu a pošty odpovídali na otázky zabývající se sourozeneckým incestem. Ukázalo se, že u sourozenců, kteří spolu nežili po celé období do 3 let a těch, co byli odděleni alespoň na 1 rok před čtvrtým rokem života, se zvyšovala pravděpodobnost vzniku sourozeneckého incestu (Bevc & Silverman, 2000).

Dále se ukázalo, že se pravděpodobnost výskytu incestního chování zvyšuje nepřítomností rodiče v raném dětství, neboť je narušeno vytvoření vazby mezi rodičem a dítětem (Bowlby, 1982). Studie zaměřená na americkou populaci naznačuje, že incestu se dopouštějí převážně ti otcové, co se svým dítětem trávili málo času od jeho narození do věku pěti let (Fessler & Navarrete, 2004). Parker (1986) ve své studii zabývající se incestním vztahem mezi otcem a dcerou formuje biosociální myšlenku, že u otců, kteří byli úzce zapojeni do péče o dceru v jejím raném dětství se díky tomuto zapojení snižuje pravděpodobnost vzniku pozdějšího sexuálního zájmu o dceru (Parker & Parker, 1986). Na základě této myšlenky bylo porovnáno 56 incestních vlastních a nevlastních otců s kontrolním vzorkem 54 vlastních a nevlastních otců podobného věku, kteří se incestu nedopustili. Bylo zjištěno, že incestní otcové byli doma méně a také byli méně zapojeni do péče o dceru v jejích prvních třech letech (Williams & Finkelhor, 1995). Toto tvrzení by mohlo z části vysvětlovat, proč jsou častěji pachateli incestu vzdálenější příbuzní, kteří neměli možnost vytvořit si emoční vazbu s dítětem v prvních pár letech života (Finkelhor et al., 1986). Výše popsané studie naznačují, že i pro vytvoření incestní bariéry na straně rodiče, je klíčová přítomnost rodiče během prvních pár let od narození. Pro přesné určení senzitivní periody je však potřeba dalšího výzkumu.

7 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské bylo shrnout poznatky z literatury, zabývající se incestním chováním mezi rodiči a jejich potomky. Z rešerše vyplývá, že definice incestu se značně mění jak z pohledu různých kultur, tak z pohledu aktivit, kterých se týká. Obecně však lze říct, že incestní chování je chování, ke kterému dochází zejména mezi přímými pokrevními nebo afinními příbuznými. Z prevalenční tabulky je možné zjistit, že k incestnímu chování dochází častěji mezi otcem a dcerou, než mezi matkou a synem. Výsledky prevalenčních studií však mohou být značně zkreslené z důvodu citlivosti tématu, kdy se značná část případů nedostane k sociálně právním orgánům nebo z toho důvodu, že se incest odehrává v rámci rodiny, která si chrání své soukromí. Skutečná čísla výskytu incestního chování tak zůstávají skryta, a proto se většina vědců domnívá, že skutečný počet incestních případů značně převyšuje zmíněné statistické údaje. Dále se práce zabývala celkovou charakteristikou rodin, ve kterých dochází k incestnímu chování a také individuálními charakteristikami incestního otce a incestní matky. Většina rodin, ve kterých k incestu dochází se vyznačuje zejména izolovaností a sníženou komunikací mezi jednotlivými členy rodiny. Dvě nejvíce popisované charakteristiky incestních otců působí značně kontrastně. Herman a Hirsch popisují incestního otce jako autoritářského, dominantního a také zdůrazňují, že je na něm závislý celý rodinný rozpočet. Oproti tomu druhým popisem incestního otce je otec, který je nevýrazný, nesebejistý, silně submisivní a se silnými závislostními potřebami. Individuální charakteristiky incestní matky a incestního otce se od sebe značně liší. Oproti incestnímu otci, incestní matka bývá ve většině případů sama obětí sexuálního násilí v dětství, dále je zde patrná korelace mezi výskytem incestního vztahu a inteligencí matky, kdy se incestu dopouštějí matky s nižší inteligencí.

Incestní vztah se obvykle neobejde bez následků. Jako nejčastější následky incestu jsou uváděny posttraumatická stresová porucha, deprese, porucha příjmu potravy a hraniční porucha osobnosti. Většina z těchto psychiatrických poruch s sebou nese další vedlejší projevy, kterými mohou být například závislostní chování (užívání drog a alkoholu), sebepoškození, zvýšená promiskuita nebo naopak problémy v navazování mezilidských vztahů, a v neposlední řadě zvýšená míra agrese a nepřiměřené reakce na určité podněty.

Přestože nejsou známá přesná čísla frekvence výskytu incestu, zdá se, že k němu dochází spíše sporadicky. Důvodem by mohl být Westermarckův efekt, díky kterému vzniká sexuální averze vůči jedincům, se kterými člověk vyrůstal v době dětství. Zároveň se zdá, že pro snížení pravděpodobnosti výskytu incestu klíčová péče rodiče v prvních 5 letech života.

Ačkoli v posledních letech vzniklo mnoho studií zabývajících se psychologickými dopady incestu, myslím si, že by se budoucí studie měly zaměřit více na charakteristiky jednotlivých pachatelů, které stále nejsou zcela jasné, jelikož by se do budoucna mohlo díky těmto charakteristikám předcházet incestnímu chování a prevalence incestních vztahů by se tak zmírnila. S vývojem medicíny lze také pozorovat zajímavý vývoj různých druhů terapií, které pomáhají obětem incestu překonat trauma a s ním spojené psychologické a psychiatrické poruchy a navrátit je do běžného života. Další zajímavou oblastí pro výzkum by byly dobrovolné incestní vztahy mezi sourozenci, případně mezi dospělými příbuznými jedinci.

8 Seznam použité literatury

- Anderson, J., Martin, J., Mullen, P., Romans, S., & Herbison, P. (1993). Prevalence of Childhood Sexual Abuse Experiences in a Community Sample of Women. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 32(5), 911–919.
- Bagley, C. (1969). Incest Behavior and Incest Taboo. In Source: *Social Problems*, 16(4), 505-519.*
- Banning, A. (1989). Mother-Son Incest: Confronting a Prejudice, *Child abuse & Neglect*, 13(4), 563-570.
- Barnard, C. P., & Hirsch, C. (1985). Bordeline Personality and Victims of Incest. In *18 Psychological Reports*, 57(3), 715-718.
- Bartholomew, S. (2000). Bowlby's attachment theory: implications for health visiting. *British Journal of Community Nursing*, 5(10), 499-503.
- Beard, K. W., Griffiee, K., Newsome, J. E., Harper-Dorton, K. v., O'Keefe, S. L., Linz, T. D., Young, D. H., Swindell, S., Stroupe, W. E., Steele, K., Lawhon, M., & Nichols, A. N. (2017). Father-Daughter Incest: Effects, Risk-Factors, and a Proposal for a New Parent-Based Approach to Prevention. *Sexual Addiction and Compulsivity*, 24(1–2), 79–107.
- Bevc, I., & Silverman, I. (2000). Early separation and sibling incest: A test of the revised Westermarck theory. *Evolution and Human Behavior*, 21(3), 151–161.
- Beveridge, K., & Cheung, M. (2004). A spiritual framework in incest survivors treatment. *Journal of Child Sexual Abuse*, 13(2), 105–120.
- Bowlby, J. (1982). Attachment And Loss: Retrospect and Prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664–678.
- Bowlby, John. (1988). A secure base: parent-child attachment and healthy human development. *New York, Basic Books*.
- Browning, D. H., & Boatmas, B. (1977). Incest: Children at Risk. *Am J Psychiatry*, 134 (1), 69-72.
- Buffetrille, K., & Paris', E. (2004). The Case Of Chorten Nyima (Mchod Rten Nyi Ma) On The Tibeto-Sikkimese Border. *Bulletin Of Tibetology 5 Pilgrimage And Incest*
- Carr, A., Dooley, B., Fitzpatrick, M., Flanagan, E., Flanagan-Howard, R., Tierney, K., White, M., Daly, M., & Egan, J. (2010). Adult adjustment of survivors of institutional child abuse in Ireland. *Child Abuse and Neglect*, 34(7), 477–489.
- Celbis, O., Altın, İ., Ayaz, N., Börk, T., & Karatoprak, S. (2020). Evaluation of Incest Cases: 4-Years Retrospective Study. *Journal of Child Sexual Abuse*, 29(1), 79–89.
- Chaplin, T. C., Rice, M. E., & Harris, G. T. (1995). Salient Victim Suffering and the Sexual Responses of Child Molesters. In *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 63(2), 249-255.

- Cole, P. M., & Putnam, F. W. (1992). Effect of Incest on Self and Social Functioning: A Developmental Psychopathology Perspective. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 60*(2), 174–184.
- Coleman, E., Miner, M., Ohlerking, F., & Raymond, N. (2001). Compulsive sexual behavior inventory: A preliminary study of reliability and validity. *Journal of Sex and Marital Therapy, 27*(4), 325–332.
- Cosmides, L., & Tooby, J. (2000). *Evolutionary Psychology and the Emotions. Handbook of Emotions, 2*(2), 91-115.
- Damon, Frederick H. 1983a. 'On the transformation of Muiuw into Woodlark Island: Two minutes in December, 1974.' *The Journal of Pacific History, 18*(1), 35–56.
- DeChesnay, M. (1985). Father-daughter incest: An overview. *Behavioral Sciences & the Law, 3*(4), 391-402.
- Dixon, K. N., Arnold, L. E., & Calestro, K. (1978). Father-Son Incest: Underreported Psychiatric Problem *Am J Psychiatry, 135*(7), 835–838.
- Embry, J. L. (1992). Ultimate Taboos: Incest and Mormon Polygamy. *Journal of Mormon History, 18*(1), 93–113.
- Emmers–Sommer, T. M., Allen, M., Bourhis, J., Sahlstein, E., Laskowski, K., Falato, W. L., Ackerman, J., Erian, M., Barringer, D., Weiner, J., Corey, J., Krieger, J., Moramba, G., & Cashman, L. (2004). A meta–analysis of the relationship between social skills and sexual offenders. *International Journal of Phytoremediation, 21*(1), 1–10.
- Erickson, M. (1996). *Sexual Attraction and Childhood Association: A Chinese Brief for Edward Westermarck by Arthur P. Wolf.*
- Faller, K. C. (1984). Is the child victim of sexual abuse telling the truth? *Child Abuse & Neglect, 8*(4), 473–481.
- Faust, J., Kenny, M. C., & Runyon, M. K. (1997). Differences in Family Functioning of Sexually Abused vs. Nonabused Enuretics. In *Journal of Family Violence, 12*(4), 405–417.
- Fessler, D. M. T., & Navarrete, C. D. (2004). Third-party attitudes toward sibling incest Evidence for Westermarck's hypotheses. *Evolution and Human Behavior, 25*(5), 277–294.
- Finkelhor, D. (1979). What's wrong with sex between adults and children? Ethics and the problem of sexual abuse. *American journal of Orthopsychiatry, 49*(4), 692-697.
- Finkelhor, D., Araji, S., & Baron, L. B. Peters, SD, & Wyatt, GE (1986). *A Sourcebook on Child Sexual Abuse.* Beverly Hills
- Fischer, D. G., & McDonald, W. L. (1998). Characteristics of intrafamilial and extrafamilial child sexual abuse, *22*(9), 915-929.
- Fraley, R. C., & Marks, M. J. (2010). Westermarck, Freud, and the incest taboo: Does familial resemblance activate sexual attraction? *Personality and Social Psychology Bulletin, 36*(9), 1202–1212.

- Gelinas, D. J. (1983). The Persisting Negative Effects of Incest. *Psychiatry*, 46(4), 312–332.
- Goody, J. (1956). A Comparative Approach to Incest and Adultery. In Source: *The British Journal of Sociology*, 7(4), 286–305.
- Greenfield, R. M. (2014). The attachment function of acute and chronic suicidal illness in the psychotherapy of an adult female incest survivor. *Clinical Social Work Journal*, 42(1), 49-60.
- Griffee, K., O’Keefe, S. L., Beard, K. W., Young, D. H., Kommor, M. J., Linz, T. D., Swindell, S., & Stroebel, S. S. (2014). Human Sexual Development is Subject to Critical Period Learning: Implications for Sexual Addiction, Sexual Therapy, and for Child Rearing. *Sexual Addiction and Compulsivity*, 21(2), 114–169.
- Groth, A. N., Hobson, W. F., & Gary, T. S. (1982). The child molester: Clinical observations. *Journal of Social Work and Human Sexuality*, 1(1–2), 129–144.
- Gunduz, T., Karbeyaz, K., & Ayranci, U. (2011). Evaluation of the adjudicated incest cases in Turkey: Difficulties in notification of incestuous relationships. *Journal of Forensic Sciences*, 56(2), 438–443.
- Hambidge, D. M. (1988). Incest and anorexia nervosa: What is the link?. *The British Journal of Psychiatry*, 152(1), 145-146.
- Hanušová, J. (2006). Sexuální zneužívání dětí–jak proti němu bojovat. *Právo a rodina*, 12-15
- Hébert, M., Tourigny, M., Cyr, M., McDuff, P., & Joly, J. (2009). Prevalence of Childhood Sexual Abuse and Timing of Disclosure in a Representative Sample of Adults From Quebec. In *The Canadian Journal of Psychiatry*, 54(9), 631- 636.
- Helweg-Larsen, K., & Larsen, H. B. (2005). A critical review of available data on sexual abuse of children in Denmark. *Child Abuse and Neglect*, 29(6), 715–724.
- Herdt, G. (2019). Intimate Consumption and New Sexual Subjects Among the Sambia of Papua New Guinea. *Oceania*, 89(1), 36–67.
- Heriot, J. (1996). Maternal Protectiveness Following the Disclosure of Intrafamilial Child Sexual Abuse. *Journal of interpersonal violence*, 11, 181–194.
- Herman, J. (1981). *Father-Daughter Incest*. *Professional Psychology*, 12(1), 76–80.
- Herman, J., & Hirschman, L. (1977). *Father-Daughter Incest*. *Signs*, 2(4), 735–756.*
- Hostková, Š. (2012). *Interpretace incestního tabu: současný lidový model*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Budilová, Lenka
- Hotte, J. P., & Rafman, S. (1992). The specific effects of incest on prepubertal girls from dysfunctional families. *Child Abuse & Neglect*, 16(2), 273-283.
- Huntington, R. (1978). Bara endogamy and incest prohibition. Bijdragen Tot de Taal-, Land- En Volkenkunde. *Journal of the Humanities and Social Sciences of Southeast Asia*, 134(1), 30–62.
- Jancar, J., & Johnston, S. J. (1990). Incest and mental handicap. In *Journal of Mental Deficiency Research*, 34(6), 483-499.

- Joyal, C. C., Carpentier, J., & Martin, C. (2016). Discriminant factors for adolescent sexual offending: On the usefulness of considering both victim age and sibling incest. *Child Abuse and Neglect*, *54*, 10–22.
- Kelly, R. J., Wood, J. J., Gonzalez, L. S., Macdonald, V., & Waterman, J. (2002). Effects of mother-son incest and positive perceptions of sexual abuse experiences on the psychosocial adjustment of clinic-referred men. In *Child Abuse & Neglect*, *26*, 425–441.
- Kenny, M. C., & McEachern, A. G. (2000). Prevalence and characteristics of childhood sexual abuse in multiethnic female college students. *Journal of Child Sexual Abuse*, *9*(2), 57–70.
- Khan, Z. (2018). En Exploration into the Unknown World of Pedophilia. *The Sociological Eye Student Journal Sociology*, 42–46.
- Kim, H.-S., & Kim, H.-S. (2005). Incestuous Experience Among Korean Adolescents: Prevalence, Family Problems, Perceived Family Dynamics, and Psychological Characteristics. *22*(6), 472–482.
- Kinzl, J., & Biebl, W. (1992). Long – term effects of incest: Life events triggering mental disorders in patients with sexual abuse in childhood. *Child Abuse & Neglect*, *16*, 567–573.
- Kloppen, K., Mæhle, M., Kvello, O., Haugland, S., & Breivik, K. (2015). Prevalence of Intrafamilial Child Maltreatment in the Nordic countries: A Review. *Child Abuse Review*, *24*(1), 51–66.*
- Koçtürk, N., & Yüksel, F. (2019). Characteristics of victims and perpetrators of intrafamilial sexual abuse. *Child Abuse and Neglect*, *96*, 104–122.
- Krug, R. S. (1989). Adult male report of childhood sexual abuse by mothers: Case descriptions, motivations and long – term consequences. *13*(1), 111–119.
- Kulacaoglu, F., & Kose, S. (2018). Borderline personality disorder (BPD): In the midst of vulnerability, chaos, and awe. *Brain Sciences*, *8*(11), 1–13.
- Kuper, A. (2002). Incest, cousin marriage, and the origin of the human sciences in nineteenth-century England, *Past & present*, (174), 158–183.
- Lancsley, D., Schwartz, M., & Fairbairn, R. (1968). Father-Son Incest. *Comprehensive Psychiatry*, *9*(3), 218–26.
- Lawson, C. (1993). Mother-son sexual abuse: Rare or underreported? A critique of the research. *Child Abuse & Neglect*, *17*(2), 261–269.
- Lawson, D. M., & Akay-Sullivan, S. (2020). Considerations of Dissociation, Betrayal Trauma, and Complex Trauma in the Treatment of Incest. *Journal of Child Sexual Abuse*, *29*(6), 677–696.
- Lawson, L. (2003). Isolation, gratification, justification: offenders' explanations of child molesting. *Issues in Mental Health Nursing*, *24*(6–7), 695–705.
- Lester, D. (1972). Incest. *The Journal of Sex Research*, *8*(4), 268–285.
- Lieberman, D., Fessler, D. M. T., & Smith, A. (2011). The relationship between familial resemblance and sexual attraction: An update on westermarck, freud, and the incest taboo. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *37*(9), 1229–1232.

- Lindberg, F. H., And, L. J., & Distad, M. A. (1985). Post-Traumatic Stress Disorders In Women Who Experienced Childhood Incest. *Child Abuse & Neglect*, 9(3), 329–334.
- Luo, L. (2011). Is there a sensitive period in human incest avoidance?. *Evolutionary Psychology*, 9(2), 285-295.
- Lukianowicz, N. (1972). Incest. I. Paternal incest. *The British Journal of Psychiatry : The Journal of Mental Science*, 120(556), 301–313.
- Madonna, P., van Scoyk, S., & Jones, D. (1991). *Family Interactions Within Incest and Nonincest Families*, 148(1), 46-9.
- Majid, A., & Kruspe, N. (2018). Hunter-Gatherer Olfaction Is Special. In *Current Biology*, 28(3), 409–413.
- McAnulty, R., & Brunette, M. (2006). Intrapsychic Factors. In *Volume 2 Sexual Function and Dysfunction*, 4(2), 311-21.
- McCabe, J. (1983). FBD Marriage: Further Support for the Westermarck Hypothesis of the Incest Taboo. *American Anthropologist*, 85(1), 50–69.
- McCarty LM. Mother-child incest: characteristics of the offender. *Child Welfare*. 1986 Sep-Oct, 65(5), 447-58.
- Morrow, K. B. (1991). Attributions Of Female Adolescent Incest Victims Regarding Their Molestation. *Child Abuse & Neglect*, 15, 477–483.
- Muram D. (1987). Rape, incest, trauma: the molested child. *Clin Obstet Gynecol. Sep*, 30(3), 754-61.
- Nasjleti, M. (1980). Suffering in Silence: The Male Incest Victim. *Child Welfare*, 59(5), 269-75.
- Parker, H., & Parker, S. (1986). *FATHER - DAUGHTER SEXUAL ABUSE: An Emerging Perspective*. 56(5), 856-873.
- Paul, R. A. (2010). Incest avoidance: Oedipal and preoedipal, natural and cultural. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 58(6), 1087–1112.
- Pietri, M., Roques, M.-A., & Bouteyre, E. (2020). Self-help groups and incest trauma. *Group Analysis*, 53(2), 194–209.
- Pusch, S. A., Ross, T., & Fontao, M. I. (2021). The Environment of Intrafamilial Offenders – A Systematic Review of Dynamics in Incestuous Families. *Sexual Offending: Theory, Research, and Prevention*, 16, 1-20.
- Rantala, M. J., & Marcinkowska, U. M. (2011). The role of sexual imprinting and the Westermarck effect in mate choice in humans. *Behavioral Ecology and Sociobiology*, 65(5), 859–873.
- Riemer, S. (1940). A RESEARCH NOTE ON INCEST. *American Journal of Sociology*, 45, 566–666.
- Rist, K. (1979). Incest: Theoretical and clinical views. *American Journal of Orthopsychiatry*, 49(4), 680–691.

- Rosenfeld, A. A. (1979). Endogamic incest and the victim-perpetrator model. *American Journal of Diseases of Children*, 133(4), 406-410.
- Russell, D. E. H. (1983). The Incidence And Prevalence Of Intrafamilial And Extrafamilial Sexual Abuse Of Female Children. 7(2), 133–146.
- Russell, D. E. H. (1984). The Prevalence And Seriousness Of Incestuous Abuse: Stepfathers Vs. Biological Fathers. *Child Abuse & Neglect*, 8(2), 15–22.
- Sakař, P. (2010). Sexuální zneužití v dětství: *Výsledky reprezentativního výzkumu sexuálního chování populace ČR* (Disertační práce). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta
- Salazar, L. F., Camp, C. M., DiClemente, R. J., & Wingood, G. M. (2005). Sibling incest offenders. In *Handbook of adolescent behavioral problems* (pp. 503-518). Springer, Boston, MA.
- Trestní zákoník, Pub. L. No. § 140-421, 1868 (2012).
- Sancak, B., Tasdemir, I., & Karamustafalioglu, O. (2021). Mother–daughter incest: A brief review of literature and case report. *Journal of Forensic Sciences*, 66(5), 2054–2059.
- Sariola, H. (1996). The Prevalence And Context Of Incest Abuse In Finland, 2(9), 843-850.
- Saunders, B. E., Kilpatrick, D. G., Hanson, R. F., Resnick, H. S., & Walker, M. E. (1999). Prevalence, case characteristics, and long-term psychological correlates of child rape among women: A national survey. *Child Maltreatment*, 4(3), 187–200.
- Schneider, M. A., & Hendrix, L. (2000). Olfactory sexual inhibition and the Westermarck effect. *Human Nature*, 11(1), 65-91.
- Sgroi, S. M. (1982). *Handbook Of Clinical Intervention In Child Sexual Abuse*.
- Shepher, J. (1971). Mate Selection Among Second Generation Kibbutz Adolescents and Adults: Incest Avoidance and Negative Imprinting 1. In *Archives of Sexual Behavior*, 1(4), 293–307.
- Shor, E., & Simchai, D. (2009). Incest Avoidance, The Incest Taboo, And Social Cohesion: Revisiting Westermarck And The Case Of The Israeli Kibbutzim. *Chicago Journals*, 114(6), 1803–1842.
- Sirles, E. A., & Franke, P. J. (1989). Factors influencing mothers' reactions to intrafamily sexual abuse. *Child abuse & neglect*, 13(1), 131-139.
- Slavič, T. R. (2020). When the Family becomes the Most Dangerous Place: Relations, Roles and Dynamics within Incestuous Families. *The Person and the Challenges. The Journal of Theology, Education, Canon Law and Social Studies Inspired by Pope John Paul II*, 10(1), 177–191.
- Sloane, P., & Karpinski, E. (1942). Effects Of Incest On The Participants. *American Journal of Orthopsychiatry*, 12(4), 666–673.
- Smith, D., & Saunders, B. (1995). Personality Characteristics Of Father/ Perpetrators And Nonoffending Mothers In Incest Families: Individual And Dyadic Analyses. In *Child Abuse & Neglect*, 19(5), 607–617.*
- Spain, D. H. (1987). The Westermarck-Freud Incest-Theory Debate An Evaluation and Reformulation?. *Current anthropology*, 28(5), 623–645.

- Stone, M. H. (1992). Incest, Freud's seduction theory, and borderline personality. *Journal of the American Academy of Psychoanalysis and Dynamic Psychiatry*, 20(2), 167-181.
- Stone, M. H. (2019). Borderline Personality Disorder: Clinical Guidelines for Treatment. In *Psychodynamic Psychiatry*, 47(1), 5–26.
- Stroebe, S. S., O'Keefe, S. L., Beard, K. W., Kuo, S. Y., Swindell, S. V. S., & Kommor, M. J. (2012). Father-daughter incest: Data from an anonymous computerized survey. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21(2), 176–199.
- Summit, R., & Kryso, J. A. (1978). Sexual abuse of children: A clinical spectrum. *American Journal of Orthopsychiatry*, 48(2), 237–251.
- Swanson, L., & Biaggio, M. K. (1985). Therapeutic Perspectives on Father-Daughter Incest. In *Am J Psychiatry*, 142(6), 667–674.
- Turell, S. C., & Armsworth, M. W. (2000). Differentiating Incest Survivors Who Self-Mutilate. Requests for reprints should be sent to. In *Child Abuse & Neglect*, 24(2), 237-246.
- Valle, R., Bernabé-Ortiz, A., Gálvez-Buccollini, J. A., Gutiérrez, C., & Martins, S. S. (2018). Intrafamilial and extrafamilial sexual assault and its association with alcohol consumption. *Revista de Saude Publica*, 52.
- van der Kooij, I. W., Bipat, S., Nieuwendam, J., Lindauer, R. J., & Graafsma, T. L. (2019). The Prevalence of Sexual Abuse in Adolescence in Suriname. *Journal of Child Sexual Abuse*, 28(4), 435–451.
- Ventegodt, S., Clausen, B., & Merrick, J. (2006). Clinical holistic medicine: the case story of Anna. I. Long-term effect of childhood sexual abuse and incest with a treatment approach. In *TheScientificWorldJournal*, 6(5), 1965–1976.
- Vogeltanz, N. D., Wilsnack, S. C., Harris, T. R., Wilsnack, R. W., Wonderlich, S. A., & Kristjanson, A. F. (1999). Prevalence And Risk Factors For Childhood Sexual Abuse In Women: National Survey Findings Request for reprints should be sent to. In *Child Abuse & Neglect*, 23(6), 579-592.
- Wahl, C. W. (1960). *The Psychodynamics of Consummated Maternal Incest A Report of Two Cases*.
- Walter, A. (1990). Putting Freud and Westermarck in Their Places: A Critique of Spain. *Wiley on Behalf of the American Anthropological Association*, 18(4), 439–446.
- Waters, E., Crowell, J., Elliott, M., Corcoran, D., & Treboux, D. (2002). Bowlby's secure base theory and the social/personality psychology of attachment styles: Work(s) in progress. *Attachment and Human Development*, 4(2), 230–242.
- Weiner, I. (1962). *Father-Daughter Incest: A Clinical Report*. *
- Weiss, P. (2005). *Sexuální zneužívání dětí*. *
- Westermarck, E. (1891). The History of human marriage. *New York: The Macmillan Company*.
- Williams LM, Finkelhor D. (1995) Paternal caregiving and incest: test of a biosocial model. *Am J Orthopsychiatry*, Jan 65(1), 101-113.

- Wingerson N. Psychic loss in adult survivors of father-daughter incest. *Arch Psychiatr Nurs*. 1992 Aug;6(4):239-44.
- Wolf, A. P. (1966). Childhood Association, Sexual Attraction, and the Incest Taboo: A Chinese Case 1. *American Anthropologist*, 68(4), 883-898.
- Wolf, A. P. (2014). *Incest avoidance and the incest taboos: Two aspects of human nature*. Stanford University Press.
- Wonderlich, S., Crosby, R., Mitchell, J., Thompson, K., Redlin, J., Demuth, G., & Smyth, J. (2001). Pathways mediating sexual abuse and eating disturbances in children. *International Journal of Eating Disorders*, 29(3), 270–279.
- Yao, P. (2011). Cousin Marriages in Tang China (618-907). *The Chinese Historical Review*, 18(1), 25–55.
- Yildirim, A., Ozer, E., Bozkurt, H., Ozsoy, S., Enginyurt, O., Evcuman, D., Yilmaz, R., & Kuyucu, Y. E. (2014). Evaluation of social and demographic characteristics of incest cases in a university hospital in Turkey. *Medical Science Monitor*, 20, 693–697.
- Žampachová, Z., & Čadilová, V. (2015). *Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu poruchy autistického spektra nebo vybraných psychických onemocnění: dílčí část*. Univerzita Palackého v Olomouci.

*= sekundární citace